

MAGYAR NŐK LAPJA

II. EVFOLYAM 2. SZÁM

SZERKESZTI: PAPP JENŐ

BUDAPEST, 1940 JAN. 10

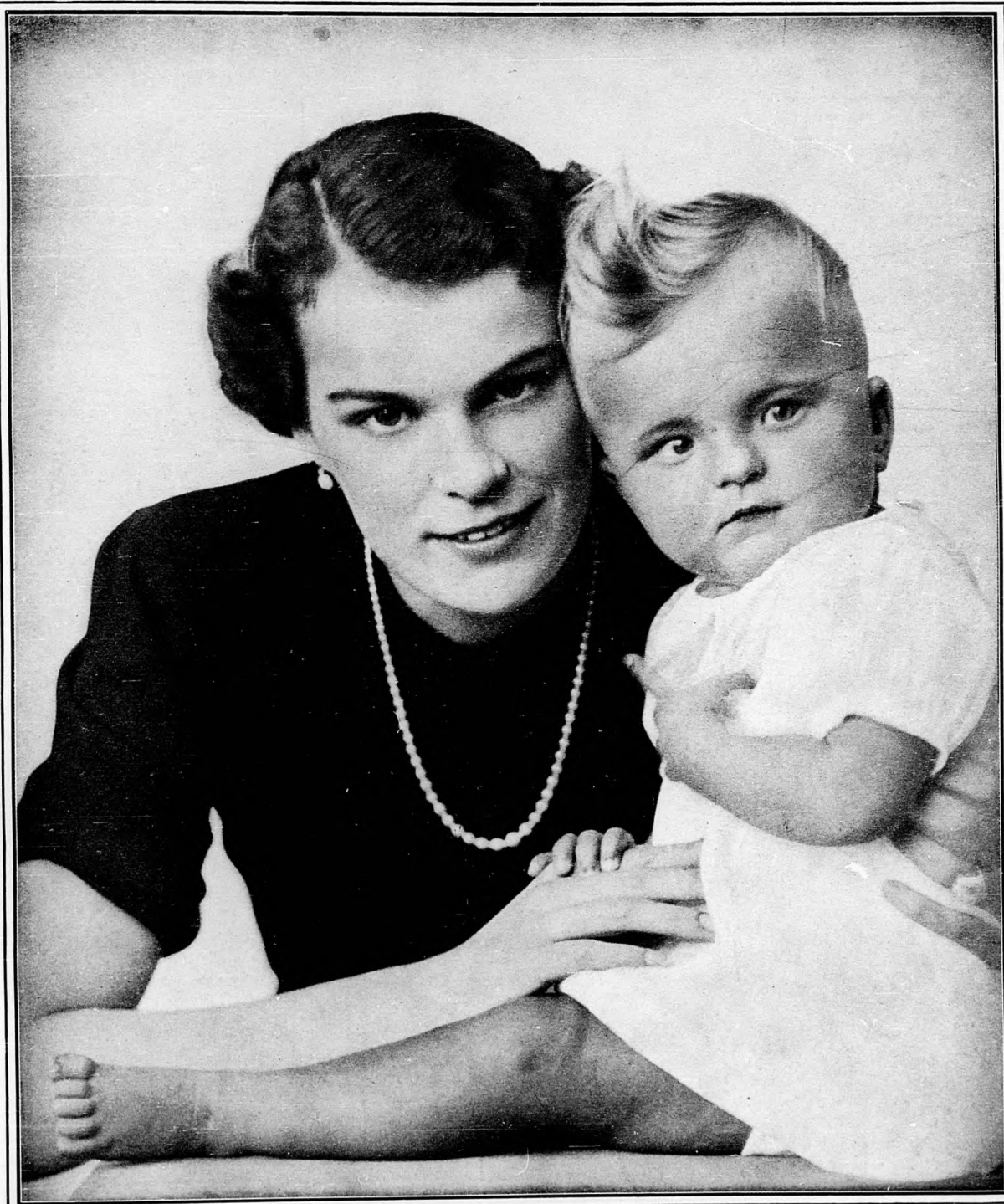
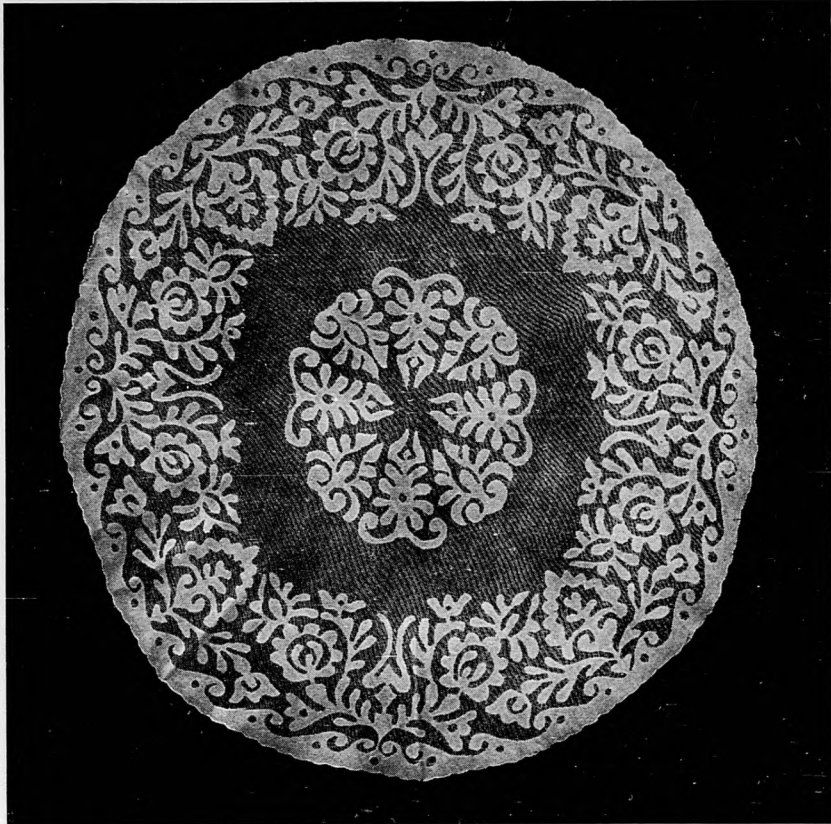

Foto: Veres, Budapest, V., Dorottya-utca 1. (Gerbeaud-palóta.)

HERCEG IFJ. LICHTENSTEIN JANOSNÉ ÉS GYERMEKE: MARIA-ELEONÓRA

Tüllterítő ollózott díszítéssel. Beszerezhető a MUL Kézimunkaboltjában (Teréz-körút 6)

Polgári ebédlő

Hűséges előfizetőink jutalma

A pompás könyvek egész gar-
madájából válogathat minden
negyedéves előfizetőnk, hogy
pótoljuk azt a hiányt, amelyet
a papírkorlátozó kormányren-
deletetek teremtettek az állam ér-
dekében.

A Magyar Nők Lapja többet ad Önnek könyvben, mint

az elmaradt oldalak tartalma!
Kézimunka-ajándékainkat ettől
függetlenül élvezni minden éves
előfizetőnk!

Mellékleteink is mind gazdag
tartalommal jelennek meg.

MAGYAR NŐK LAPJA

II. ÉVFOLYAM 2. SZÁM

BUDAPEST, 1940 JANUÁR 10

SZÉPIRODALMI, TÁRSADALMI, DIVAT, KÉZIMUNKA ÉS HÁZTARTÁSI FOLYÓIRAT

Megjelenik havonta háromszor; 1-én, 10-én és 20-án. Postatakarékpénztári csekk száma: 20.334. Előfizetési ár: Magyarországon egész évre, egy darab előrajzolt kézmunkával együtt, 24 P, félévre 12 P, negyedévre 6 P. Belgiumban, Franciaországban, Németországban, Svájcban és Olasz-

S Z E R K E S Z T I

PAPP JENŐ

országban: egész évre 30 P, félévre 15 P, negyedévre 7.50 P. Szlovákiában: egész évre 180 Ks., félévre 90 Ks., negyedévre 50 Ks. Romániában: egész évre 900 lei, félévre 450 lei, negyedévre 250 lei. Angliában és Amerikában: egész évre 40 pengő, félévre 20 pengő. Egyes szám ára 80 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., FERENCIEK-TERE 7. II. EMELET 6. AJTÓ. TELEFONSZÁM: 18—73—42

Régi farsang

Irta Hunyady Sándor

Sűrűn megesik, hogy olyan emberek, akik máshová valók, máshol születtek, máshol nőttek föl és máshol élnek, egyetlen kolozsvári egyetemi év, vagy akárcsak egy nyár után egész életükben kolozsvárinak számítják magukat. „Mi ujság ott-hon?!“ kérdezik, ha valódi kolozsvárral találkoznak. És valóban őszintén érzik, hogy ők is odavalók. Ennek a bájos városnak legsajátosabb tulajdonsága, hogy felejthetetlen nyomot hagy a lélekben. Aki megismeri, beléseret és egész életében hű is marad hozzája, igaz, hogy Kolozsvár sem szokta megcsalni gyermekeit.

Most itt a farsang és én, mint valami bübajos tündérdalomra emlékszem vissza régi farsangokra. B é k e b e l i farsangokra. Amikor álomvilág ereszkedett le a városra. Szép arcához illett a bőség nyugalma, a csönd, a műveltség. Kolozsvár a legarisztokratikusabb város. Mindig is az marad.

Elgondolkozva a multon, tépelődök magamban, hogy miért is volt olyan csudaszzerű Kolozsváron a farsang? Oh, sok oka volt, megpróbálom felsorolni, hogy micsodák?

Először is Kolozsvár sokféle embernek gyűjtőteknője, amelyek őstalajukból fölkezdve és egymástól eltérő és egymást gazdagító szépséget ragyogtattak egyetlen arcban.

A bálokon gyönyörű barna lányok vetették le bundájukat a ruhatárban, a tükörben hamvasszőke Gretchenek igazgatják hajukat, világosan megismertünk mindenkit, bármilyen eredetű volt. Ott voltak az örmények, még feketébbek, mint a kőszén, sűrű, dupla szemöldökükkel.

Aztán ott volt az egyetem. Innen kerültek elő a szép szál legények, ez tette műveltté, nemessé és komollyá a város atmoszféráját. Az ifjúságon rajta volt a tudós tanári kar szeme, ez zabolázta meg a túlhangozó indulatokat.

És nem szabad elfelejtenünk a mánásokról. Az erdélyi arisztokrácia más, mint a magyarországi. A földreform előtt sem élt a polgárság fölött, hanem benne a polgárságban, mint az opál a foglalatában. Mindenki ismerte őket és ők is ismertek jóformán mindenkit. A koldusgyerekek is tudták, hogy az a fehérbáránysüveges, fiatal lány, aki elmegy a lábasház előtt, egy Telegi-komtesz, sőt a grófkisasszony is ismerte a koldusokat és az öregebb kéregetőknek előre odaköszönt: „Jóreggelt János bácsi, hogy van a felesége?!“ — Bánffy Miklós boltosokkal sakkozott a kávéházban, pedig fiatalkorában is rettentő gögös ember volt, de csak a maga osztályán belül, olyanokkal, akiknek legalább is hétágú korona volt a zsebkendőjébe stikkelve.

A bohémek is gentlemanek voltak, a kolozsvári színház akadémiának számított, színészeit nyugodtan lehetett volna ajánlani a legkényesebb angol kaszinóba is.

Ime, ilyen volt a farsang „eleven anyaga“. Művelt, finom, nyugodt és szerény. Nem akart senki többnek látszani, mint aki volt valóban. Szép, hosszú szerelmek születtek a városban, amely szabadszelleme volt és regényes. A legszebb orosz költemény jut eszembe. Sok Tatjana élt annakidején Kolozsváron és igen sok Anyegin.

Különbözik a kolozsvári farsang szépségéhez szervesen hozzátartozik a város foglalatja is. Az is oroszos volt, cári módon oroszos. A bálakat legtöbbször a Newyork-szálló épületében rendezték. Ez nagy fényűzéssel épült barokk-díszű palota volt, ott emelkedett a Fötér sarkán. Erdélyben mindig fehér volt a tél, a hó leesik, mint Moszkvában, fehér hermelinje vastagon belepi a házak tetejét. Az égen a téli csillagok gyémántpora, a Dóm ablakain holdfény világít. Szánok csengenek. Asszonyi nevetés hallatszik. Hajnalodik. Egy társaság most hagyta ott a bált, a hölgyeken bunda, prémes hópipő, a nyiló kapun egy pillanatra kihallatszik a cigány zenéje, valami keringő, mint egy finom ezüst fátol, mint a tejút az égen...

Asszonyok a költők életében

Gárdonyi, a „láthatatlan ember”

Irta Nagy Méda

A devocesri állomáson egy kopottruhás fiatalember szállt le a vonatról. Ládáját beemelte egy parasztszekérbe, ő maga vágatosan vágott neki a sártergennek. Az utak mellől tisztacarcú házak integettek, apróíjószággal megrakott udvarok büszkélkedtek s az eperfák terebélyes lombjai alatt megrakott szekerek állodogáltak. Jó helyre érkeztem, — gondolta megkönnyebbülve s vidáman fűtörészni kezdett, felede az eddigi kemény esztendőket.

— Az új segédantató vagyok, — mutatkozott be az iskolánál, de rideg és barátságatlan arcokkal találta szemközt magát. A főtanító kelletlenül nyújtott kezét, az asszony elfintorított arccal vizsgálta végig ruháját, a lány fölvetett fejfel suhogott el mellette s csak úgy foghegyről odavetette:

— Jöjjön, megmutatom a szobáját!

A folyosó végén belékölt egy ajtó, aztán minden magyarzó szó nélkül elsietett. A töredezett, nedves falú szobában csak egy ágy volt, egy szék és egy törött lábú asztal és nehéz, áporodott levegő. Az ablakhoz ment és kicsapta. Az üveglap visszatükrözte sovány, sápadt arcát, rosszul megkötött nyakkendőjét és elhordott ruhájának ráncait. Keserűen elmosolyodott: — Hát ezért? Persze, nem vagyok nekik elég előkelő. A külsőről ítélnék meg, anélkül, hogy ismernének. Pedig... — legyintett szomorúan, — ki érti meg, ami bennem van, ami én vagyok valódiában? A devocesri első hetek nagyon nehezek voltak. Pedig már sok helyen hányódott-vetődött, megismerte a fagyoskodást, az éhséget és a legfájdalmasabbat: a lenézést és megvetetést is. Mi egy kis segédantató? Egy gép, aki a munka nehezebb részét elvégzi, de azontúl senki és semmi, különösen, ha jó ruhája sincs. Miből is lenne? A járandóságát sohasem kapja pontosan kézhez, sokszor egészen el is marad, pedig az otthoniakat is segítenie kell: anyját és öccsét. De itt a nélkülözés is keményebb volt, mert nem volt egy feléje forduló barátságos arc, egy kedves szó, egy meleg mosoly.

Az első szíves hang, az első meghívás egy leány szájáról köszöntött felé, csoda-e, ha szeretetre szomias lövte egész odaadásával efelé a leány felé fordult. A kis pék Kató nemcsak szép volt, hanem az egyszerű jószág kedvességével fordult a magános fiú felé, amikor az őt fiúvendég közül csak neki, egyedül neki mondta azt: — Legyen máskor is szerencsénk!

Egy csapásra megváltozott a falu arca: az emberek kedvesebbek, a káplán és főtanító barátságosabb és nagy elismeréssel nyilatkoztak hegedűjátékáról. Sőt énekek szerzésére is félkérték és már azon év karácsonyán a gyereksereg és a templomi hívek az új segédantató dalát fűjték az Úr Jézus jászola előtt: «Fel nagy öröme, ma született, aki után a Föld pededett... Egyszerű pásztor, jöjj közelebb. Nézd a te édes Istenedet». De ez a dicsőség soványan kamatozott, még egy cigarettára való dohánya sem volt ezen a szent estén.

Mit számít ez, mikor Gergelyi Katica, egymásközött emlegetett nevén pék Kató, meghallgatta vallomását, hogy szereti, elolvasta rajongó verseit és csöndesen, alázatosan megvallotta:

— Én is szeretem, Géza.

Kell ennél gyönyörűbb karácsony? A téglásban melegedtek, ahol a pékkemencék nagy boglyos fejei szunnyadoztak, az öreg pék katonai élményeiről beszélt, Kató pedig titokban átnyújtotta a fényképét és amikor kikísérte, csókra nyújtotta a száját. Gyönyörű hónapok voltak, tele reménnyel, hittel, sóvárgással és rajongással. Csak az bántotta, hogy amíg a többiek mulattak és éjféltájon éjféli-zenét adtak a kedves lány ablaka alatt, ő nem tehetett, mert nem volt cigányra pénze. De annál több vers fakadt föl a szívéből, beborította, elárasztotta vele szerelmét.

Egyszer aztán mindennek vége szakadt. Katót mézédés barátinói levelek keresték fel, akik azt erősítették, hogy a segédantató már sokhelyen és sokfelé udvarolt, de minden komoly szándék nélkül. Kató megsértődik és daczból menyasszonya lesz egy másik tanítónak. Sőt még arra is megkéri régi szerelmét, hogy cseréjén vele állást, menjen ő Sárvárra, hogy a vőlegény Devoceserbe kerülhessen. Gárdonyi levelet tesz a kérésnek, nem magyarózkodik, megv, szebbet szívvel, lemondóan és keserűen. A versek és a hajfűrt tűzbe kerülnek, de a fénykép megmarad és sok évitzzel később egy megfáradt, csalódott szív elmosódó kézvonásai legyeztek rá: «Egvetlen lelki-szerelmem volt».

Sárvár üres és kihalt, csak a hegedű vigasztalja és néhány, papírra vetett vers. Aztán innét is mennie kell. Hogyan is maradhatna ott, ahol magyar érzése átömlött a merev korlátokon? Az évszór ünnepélyen a Götterhaltét kellett orgonán eljátszania, neki, akinek apja a szabadságharc halálfejes légiójának volt a hadnagya. Alig volt vége az ünnepélyes ütemeknek, hirtelen átcapott egy megbotránkozató dalba: «Jaj, de huncut a német...» és a tanítványok lelkes mosollyal énekelték az osztrákgyűlölő szöveget.

De már ekkor pártfogói vannak, már kezdik ismerni értékeit, mennie kell ugyan, de Dabronyban élkelőbb állást kap: kántortanítót. Boldogan veszi magához anyját és öccsét. Csak később eszmél, hogy bár címet élkelőbbet kapott, de jövedelme annál kevesebbet. Irni kezd, cikket, novellát és tele van reménységgel. A vidéki lapok le is hozzák dolgait, de Pest még nem akar tudni róla. A sükség pedig a küszöbön van, sokszor kenyér sincs a háznál, zsébében egy kéfilléres sincs, amit a koldusnak adhasson. Kölcsonök és újra kölcsonök. A szegénység kemény és nyomasztó terhében, hogy az övéin is segíthessen, gondolkozás nélkül fogadja el a plébánostól ajánlott házasság tervét. Az unokahúga gazdag lány, egy csopásra megváltozna a helyzete. Gárdonyi belemegy. Eladja a szívét a mindennapi ke-

nyéréért. A csalódása rejtetes, egy életre megmérgezi az életét. Keserűen írja:

«Semmiféle bünt nem büntet úgy az Isten, mint azt, amelyet az ember a saját szíve ellen követ el.»

Soha nem tudta megbocsátani magának, hogy ő, a szív embere, a saját szíve ellen vétkezett a legnagyobbat. Felesége, egy tizenhatéves, alacsony növésű gyermeklány, mindannak ellenette volt, amit ő valaha egy nőről álmodott. Az első hónap után már szétválnak. Az asszony külön utakon akar járni, a házasság mindkettőjük számára gyűlöletes lesz. Hiába akarja Gárdonyi maga felé hajlítani a fiatalasszonyt, egy közös gondolatuk, egy közös érzésük nincs.

A munka menekülés. Irni, írni. . . hogy a napok sívárságát teremtő fantáziájával elviselhetővé tegye. A szenvedés megmarkolta a szívét, de közelebb lökte az elismertetéshez. Regények, novellák, versek, cikkek viszik szerzetést az országba a nevére, végre Pest is meghallja, fölfigyel a névre, az elbeszélő kedves hangjára, jóízű humorára és magához öleli. Innét-től kezdve gyönyörű ívben emelkedik Gárdonyi pályája, keresik írásait és fizetnek érte. Már egy házra való is összegyűlt Eger legszebb kilátású helyén: a Sáncon. Boldogan sóhajtt föl:

«Minden megvalósult, amit ifjúkoromban kívántam.» Aztán csöndesen, befelé vérző sebbel hozzá teszi: «Csak asszony nincs, egy jó asszony, az hiányzik.»

Regényei tele vannak a legszebb leányalakokkal, tiszták, bájosak és odaadóan tudnak szeretni, de... boldogok, beteljesedteit életűek, csak kevesen lesznek közülük. Eppen, mint Gárdonyi álmai. Kemény és égető szavai csak az asszonyok számára vannak, akik az egész élet múlik, akik a házasságban sohasem azt adják, amit a férfi tőlük vár. Merveen és keserűen mondja: «Amely házasságban nincs egysege a két szívnek, az a házasság bűn».

Soha nem beszél házasságáról, feleségéről, — akit nem egyszer ránt vissza a lejtőről, — nem panaszkodik: a «láthatatlan ember» mélyre rejti a szívét. De akik az írásköböl olvasni tudnak, azok minden egyes regény alakjának a szívében az író szívét érzik dobogni. És ez a szív fájdalomában, vergődésében, csalódásban, reménykedésében, rajongásban egyformán csodálatosan meleg és éltlen emberi.

Meg ne várd a szürkéséget!

*Szép az ősz, míg lángok égnek: színei a messzeségnek.
Szép a hulló falevél,
hogyha fényen leng keresztül s napba csillan, míg lerestül.
Mire csáf lesz: — haza ér.*

*Meg ne várd a Szürkéséget,
mert ha őszi fűre téved
és közötté megbúvik,
Ködpányuját ki-kivetve,
úgy rányergel a szivedre,
hogy meghuhog a kuvik.*

ifj. Gyökössy Endre

BÓKAY JÁNOS

VÁLUNK...

Délben, ebédközben megszólalt a telefonon. Egyik jó barátom, Péter telefonált. Megéreztem a hangján, hogy valami baj van. Azt kérte tőlem, keressem föl tüstént, beszéde van velem. Mit akarhat tőlem?

Félbeszakítottam ebédemet. Ideges voltam. Cigaretára gyújtottam, néhány percig eltűnődve néztem ki az ablakon, aztán vállalt vontam és vettem a kalapomat Taxiba ültem, hogy gyorsabban nála legyek.

Szerettem Pétert. Tipikus nyárspolgár, a rokonszenves fajtából, derék, szolid fiú, szűk látókörrel és szigorú erkölcsi előítéletekkel, úgynevezett „jó fiú”. Vagyos ember, előkelő hivatalnok. Szelídeleki, bájos felesége volt, hozzáillő rangban és külsőben, és volt egy remek gyereke. Az istenek kegyeltje, mondhatta volna róla akárki. Gyerekkora óta ismertem Pétert. A megbízhatóság, a megmondoltság, a realitás, a nyugalom.

Betartottuk a társadalmi konvenciókat. Színlelt fesztelenséggel fecsegtünk egy csésze fekete mellett, közömbös témákról, melyek egyikünket sem érdekeltek. Láttam Péteren, hogy zavarban van és nehezen szánja rá magát a beszédre, de ha kicsit idegesnek is látszott, inkább élénk volt, mint levert. Ez megnyugtatót. Kettőnk közül mégis én voltam az idegesebb, nem bírtam tovább az alakoskodást. Megkérdeztem tőle:

— Nos, miért hívtál? Mi történt?

Mosolygósan, könnyed hangon felelte, de nem nézett a szemembe:

— Kérlek, ne vedd a dolgot tragikusan. Be akarom jelenteni neked: válunk...

— Ki válik? — kiáltottam elhűve.

— Marietta, meg én. Elhatároztuk, hogy válunk... Már meg is indítottuk a válópórt, közös akarattal persze. Az ég szerelméért, Jancsi, ne vágj olyan réműlt arcot!

Fel kellett állnom, hogy végigrójam néhányszor a szobát. Péter és Marietta válnak... tizenöt év után! Nem tudtam megérteni.

— De hát miért? ... Miért, az Istenért?

— Nem fogod elhinni: semmiért. Semmi olyanért, amiért általában válni szoktak. Ne nézz rám olyan gyanakodva. Biztosítalak... Marietta komoly, tisztességes asszony, a hűtlenség gondolata távol áll tőle, ennyi lovagiaszággal tartozom neki. Engem pedig ismersz: irtózom a ledér férfiaktól.

— Akkor hát? ... Nem értem.

— Pedig nagyon egyszerű: kölcsönösen rájöttünk, hogy nem illünk egymáshoz, hogy nem értjük meg egymást. Tévedtünk. Magyarán kimondva: megúntuk egymást.

— Rájöttetek? ... Tizenöt év mulva?

— Igen. Jobb előbb, mint utóbb. Értsd meg: a legnagyobb egyetértésben, a legjobb barátságban válunk el.

Egy indulatos mozdulatot tettem önkéntelenül. Csodálkozva nézett rám:

— Mi bajod?

— Bocsáss meg... Mindent meg tudok érteni a világon, minden házassági és szerelmi tragédiát. Az emberek esendők és csaknem védtelen prédái orvul rájuk törő érzelmeiknek és érzékeiknek. Minden szerelem ellanyhulhat, elmulhat, megölheti egy újabb, egy erősebb szerelem. És csalódní is lehet egymásban, rövid együttélés után, csakis rövid együttélés után. De ráúnni egymásra, rájönni, ahogy te mondd, tizenöt közösen átélt év után, hogy tévedtetek, hogy terhére vagytok egymásnak, nem, ezt nem szabad, ez borzalmasabb mindannál, amit eddig hallottam.

— Tehát te inkább azt szeretted volna...

— Inkább. Mondd, hogy lehet így kitépni magadból: lelkeidből, idegeidből, érzékeidből a multat, hogy lehet elfelejteni, eltörölni azt az együttes tizenöt évet pusztán únási, vállvonogatási alapon?

— Értsd meg: nem szeretem többé.

— De szeretted valamikor! Gyönyörködtél benne, rajongtál érte...

— Valamikor, igen.

— Szezelemből nősültél?

— Szezelemből, persze.

— Hát, Péter, hogy lehet elfelejteni a szerelem bódulatát, illatát, bűbáját, a szerelem emlékéit még akkor is, ha maga a szerelem már meg is halt volna? Az emléke is elég ahhoz, hogy mindörökké egymáshoz láncoljon két embert.

— Szavak, barátom. Ha az ember elérkezik oda, hogy terhére van a felesége, hogy idegesíti jelenléte, hogy idegennek, közömbösnek érzi, a legokosabb, ha elválik, akármit is mondanak.

— De hogyan érkezhetik el idáig valaki tizenöt év emlékein keresztül? Hogy lehetett annyira elfelejteni a multat, életek együttes, sorsdöntő korszakát, minden együtt átélt örömeivel és bánatával, hogy másfél évtized után szép barátságosan, minden különösebb ok nélkül és minden különösebb emóció nélkül, kalaplengetve elköszönőtek egymástól?

— Komikus vagy: inkább marakodtunk, civakodtunk volna öltük volna egymást? Inkább áldoztuk volna föl egész életünket egy halott mult mes-

teréségese. ébrentartott romantikájáért? Nem, öregem, ennél okosabbak vagyunk. Az ember a jelennek és a jövőnek él. A multat eltemeti szépen.

— Gyönyörű: eltemetitek a multat...

— Igenis, eltemettük, hiába gyúyolódol. És új életet kezdünk.

— Lehet új életet kezdeni? ...

— Ugyan, kérlek... Igazán nem értem, mit akarsz. A barátomtól, aki ráadásul író és bohém is és úgynevezett felvilágosodott szellem, azt vártam volna, hogy megértsen, hogy bátorítson, nem pedig, hogy ostoba szcénákat rög-tönözzön.

— Egy kérdést azért megengedsz?

— Kérlek.

— Szóval szerelemből nősültél, ahogy mondd. Megismerted Mariettát s egyszerre csak úgy érezted, hogy nem tudsz nélküle élni. Kárba vesztet a nap, amelyen nem láttad. Megörült az óra, amely közben nem tudtad, merre jár, mit csinál. Meggyorsult a lélekedet, amikor találkozta vele. A lelkedbe szívta mosolyát, a szemében gondolatokat kerestél és közelhajoltál hozzá, hogy érezhesd hajának illatát. Ha megfogtad a kezét, nem tudtad többé elengedni. Ahogy hívó gyerekszemmel rajongva rándéztet, te voltál a legbűszkébb, legboldogabb, legmeghatottabb ember. Fájt, ha mással beszélsz, fájt, ha mással táncolsz. Éjszakánkiat nyitott szemmel fekdültél a párnádon, hogy magad elé idézzed alakját a sötétben és álmodban a nevét suttogtad. Így volt?

— Így valahogy.

— Egyszer aztán megcsókolta. Nedves és puha volt az ajka, könnyes és fátyolos a szeme. Dalolva jártál az utcán és pénzt adtál minden koldúsnak. Virágot küldtél neki. Egyszer a templomoltárra is virágot tettél, mert kértél valamit Istentől. Titokban sétáltak együtt a legelhagyatottabb helyekre, és minduntalan megálltatok, hogy egymás szemébe néztek. Nem tudtatok betelni egymással. Olyan vakmerők lettetek idővel, hogy kis budai kocsmaiban vacsoráztatok kettesben és milyen boldogan nevettek egymásra, amikor a pincér nagyságos asszonynak szólította Mariettát. Így volt?

— Lehet. Régen volt...

— Leveleket küldtetek egymásnak, nem postán, barátí küldönccel. Emlékezel ezekre a levelekre?

— Elégettem őket.

— Kár volt. Röstelnéd magadat, ha olvasnád, mit írtál akkor és...

— Képzelem. milyen bárgyúságokat írtam.

— Aztán tervezgetni kezdetek. Pénzről, lakásról. Házasságról, gyerekről...

— Mit akarsz mindezzel?

— Eljegyeztetek egymást. Bűszke voltál mérhetetlenül, úgy érezted, egyospárra komoly férfi lettél. Én leszek a legboldogabb férj a világon, gondoltad és megölted volna azt a bitangot, aki kételkedni mert volna házasságod boldogságában. Igaz?

— Hagyj békén.

— Az oltár előtt térdelgettek. Egyetlen mondat kóválygott benned, ahogy a keresztre néztél: Istenem, csak boldoggá tudjam tenni. Amikor először a karodba zártad, megtanultad a két szó értelmét: meghatoltság és hála. Órákhozsat emézted alvó feleségedet, a megelégedett, boldog mosolyt ajka körül. Így volt?

— Mit tudom én.

— Aztán ott szalagáltál, mint valami félőrült a klinika folyosóján az ajtó előtt, amely mögött az asszonyod vajúdott. Egy-egy sikolya úgy a szívedbe markolt, hogy a könny kibugygyant férfiszemedből. És ott álltál istenes lélekkel, megtisztult emberségedben egy bölcső felett. A te testedből való test, az ő testéből való test. Elfelejtetted-e a halovány asszony diadalmas, hálás, átszellemült mosolyát, azt az utólerhetetlenül harmónikus mozdulatot, amellyel fehér, keskeny kezét feléd nyújtotta?

— Évek és évek multak, örömmel és bánattal, gyönyörrel és gonddal. Együtt éltétek át valamennyit. Együtt virrasztottatok gyermekeitek betegágya mellett. És most szét akartok menni, majdnem úgy, mint egy tizenöt évig tartó futó kaland után, lerázva magatokról a közös emlékeket, még csak nem is civakodtok, hanem elegánsan meghajoltok a jólneveltség szabályai szerint, egyszerűen mert megúntátok egymást, s egy új élet bárgyú illúziójával nekivágtok a holnapnak. Hát nem, kedveseim, ez nem fog nektek sikerülni. A mult bennetek él, kitépheetlenül, s ha most el is földeltek satnyaságotokban, fel fog újra éledni, gyötörni fog benneteket, bosszút fog állni rajtatok. Egy házasságot, egy szerelmet szétverhet, megsemmisíthet egy tragédia, egy másik szerelem, a mult emlékeit beszennyezheti a jelen, de azok még akkor is át fognak hajdulni a hajdani boldogság romjain. De elföldelni a mult szerelem emlékeit minden bűbájukkal együtt, csak úgy unalomból, megszokásból, ezt nem lehet, nem, ilyen olcsó talán még sincsen az ember. És ha mégis el tudnátok földelni, akkor . . . akkor szégyelhetitek magokat csak igazán. Akkor gratulálók nektek! Idehallgass, te szerencsétlen. Húsz évvel ezelőtt együtt vacsoráztam egyszer, egyetlen egyszer egy kis párizsi varróleánnyal: úgy hívták, Zizette. És Zizette tekintetét, mosolyát, csókját, ma is magamban hordom. Ugy érzem, felelős vagyok érte . . . Érted, mit akarok mondani? . . . Gondold meg, Péter, szaladj Mariettához, idézd fel magadban és benne a multat, a szerelmetek multját, nézzetek fiatalokra, közös gyermekekre és lehetetlen, teljesen lehetetlen, hogy ne találjatok olyan szavakat, amelyekről ismét egymásra ne ismerjete.

Ereztem, hogy kényelmetlenül érzi magát. Aztán fahangon ezt mondta:

— Szép tőled, hogy fáradsz . . . hogy ennyire a lelkedre veszed . . . De mi gondoltunk mindent. Ezen változtatni nem lehet. Alig várom, hogy szabaduljak tőle. Hidd el, a gyerekeknek is jobb lesz . . . Értsd meg végre: nem kell nekem. megúntam, nem tudok vele mit kezdeni, látni sem bírom . . . és, tudom, így van velem ő is. Mit akarsz hát?

És bizonytalanul hozzátette:

— De remélem, azért a barátom maradsz?

Aranykapu

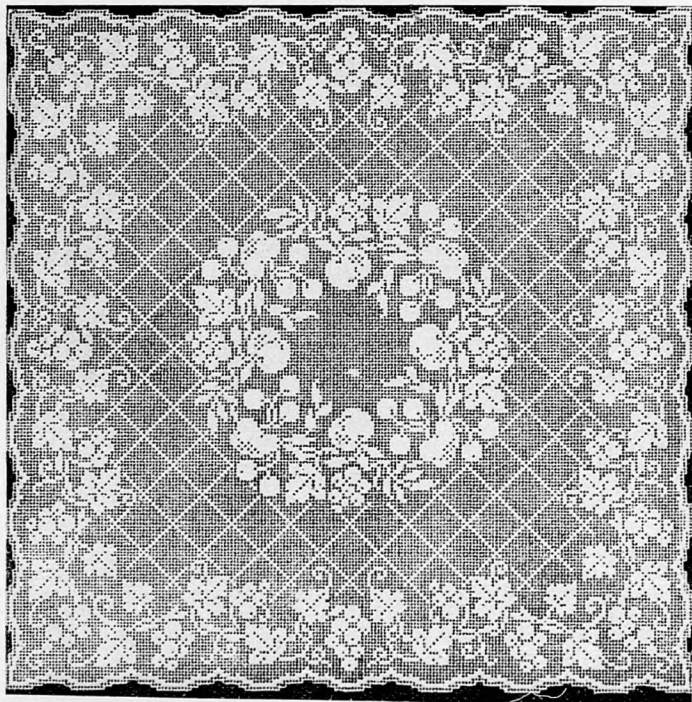
Egy fiatal peszi lány levele

Anyácskám,

ugye nem felejtetted el, hogy az idén lesz az első bálam? Én tudom, hogy héberün van, de hiád el, hogy a tengeren és a hőmezőkön nem azért hulltak el a katonák, mert mi lányok mindenáron hódítani akartunk a tánctermekben. Büntelenek vagyunk a nagy vérontásban. Mi nem rontottuk el az életet, mi nem drágítottuk meg semmit se. Azt se tudjuk, hogy mi a gond, mi az aggodalom, mi a nyersanyagellátás és a «Zord idők»-et is csak Kemény Zsigmond regényéből ismerjük. Mi ártatlanok vagyunk, anyám, mindabban, ami most történik és semmi mást nem akarunk, mint azt, hogy mi is csordulig telt szívvel lépünk át az életbe, mint annak idején Te meg Apu léptek át az aranykapun. Anyiút beszéltél nekem a Te diadalutadról. Három farsangot táncoltál végig és mennyi mindent kaptál, míg fehér fátylakban végiglebegtél a templom az oltárig! . . . Azt mondtad, hogy ebből a diadalmenetből élhet az ember öreg koráig is. Hogy egy rózsát megőriz az ember néha a sűrű is, titokban. Anyám: milyen lehet az a rózsaszál, amelyet imakönyvekben át dugdos az ember egész életén át? Melyik az a zene, amely örökké a fülünkbe cseng? Én már sok zenét ismerek, de egyikről se vettem észre, hogy olyan édes lenne, mint aminőről Te szoktál mesélni nekem. Egy-két vallomásról tudom, hogy jól esett már nekem is, de Te olyasféléről szoktál megemlékezni, amely egyik világból a másikba emeli át az embert, mint az álom.

Anyácskám, ne fossz meg engem ettől a diadalúttól. Segítsd hozzá a Te lányodat is, hogy ő is a báltermeken át tesse meg ezt a felejthetetlen utat az aranykapu felé. Ki tudja, mi következik azután, ki tudja, hogy mit hoz a jövő? Arról álmodom itt az intézetben, do-dogó szívvel, hogy én is ragyogóan fogom megtenni az utat a diadalvíg, amelyen túl az élet következik. Hadd legyen az én belépőm is muzsikával megtöltve, hódolattal meghajló lovagokkal szegélyezve. Emelhessem olyan könnyedén a báli aranycipőmet, mintha el akarnék szállni. Szeretném, ha a szemem csillagnak néznék és ha alakomról összeszűnának a hátam mögött s azt mondanák, hogy: virágszál. Ki tudja, hogy mi minden történne még velem, mi mindent hallanék, mi mindent éreznék és pár percre mindent, de mindent elhinnék! Ugy érzem, ez a boldogság, anyám, ez a néhány forró hullám, amely két marék szörja az ember lábai elé a legszebb illúziókat. Ne fossz meg engem, anyácskám, a háború miatt ettől a sok rajzó vágytól. A többi lány is mind remegve ké-szül a bála és azt mondják, hogy a farsang az az Aranykapu, amelyik útra-valót ad a mi szívünknek arra, hogy egy-kor majd serény, dolgos és beketűró feleségek legyünk, — ott túl az Aranykapun. Ugy-e megkapom a báli ruhámat, anyácskám? . . . Meglátod, milyen szép lesznek benne melletted! Naponta kétszer jön a posta. Én háromszor is le fogok szaladni a postára, hogy meg-jött-e a Te válaszod. Ugy várom, hogy aludni se fogok tudni addig . . .

(A levelet a lányok fölkérésére leírta P. J.)

Rece vagy horgolt ebédlőasztalterítő. Beszerezhető a M. U. L. Kézimunkaboltjában

GALAMBPAPIKÁS

IRTA MEGYERY SÁRI

— Bocsánat — nyitott be a hotelszobámba egy feldúlt arcú férfi, salzburgi tartózkodásom egyik délutánján. — Ön ugyebár a múlt hét keddjén a Bécsből induló 8.40-es gyorsal érkezett ide?

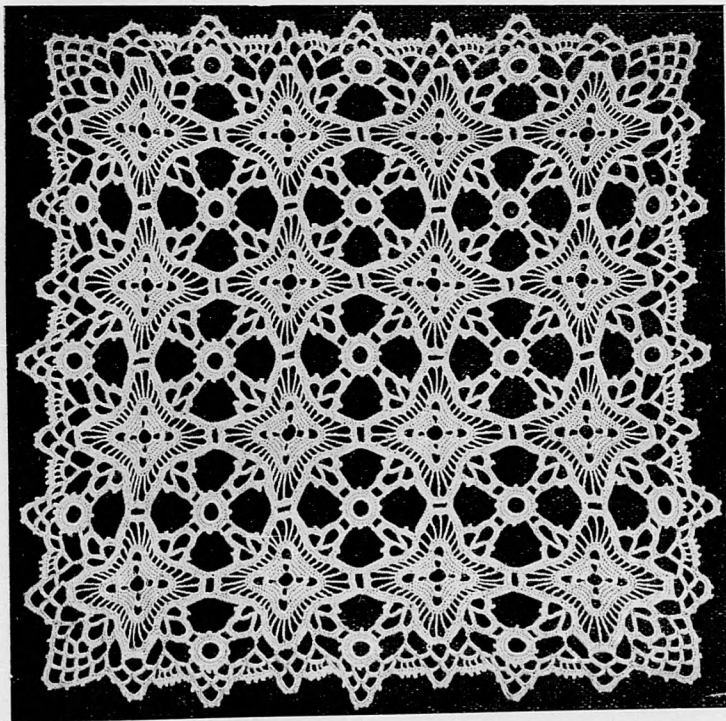
— Igen — hebegtem csodálkozva.

— És bent ebédelt az étkezőkocsiban? — kérdezte fokozódó izgalommal.

— Nem, Linzben a pályaudvaron ettem valamit, — olyan vallatásszerűen förmedt rám, hogy nem akartam hazudni.

— Akkor nem tudja, akkor maga nem tud semmit, — roskadt egy székre, a kezébe temetve az arcát. — Vagy talán mégis, kérem, mondja meg, örök hálára kötelez vele, nem tud-e arról, hogy az étkezőkocsiban az utasok, vagy a személyzet közül valaki galambot evett volna? Hallgassa végig a tragédiámat, akkor bizonyára meg fogja érteni, hogy így, ismeretlenül, betolakodtam.

Bemutatkozott. Valami angol nevet mormolt, aztán belekezdett az élettörténetébe. Tizenkét év óta van Bécsben, nyelvelkékből tartja fenn magát és minden gyönyörűsége a postagalambtenyésztés. Még mint gyerekre, Angliában a nagybátyjától ragadt rá ez a szenvedély, semmi áldozat nem elég neki ahhoz, hogy a rossz viszonyok dacára ne kelljen ezt az egyetlen örömét feladnia, másfélórányira lakik a várostól egy kis kertes házban. Mindennap hajnalban kel, hogy még elég ideje legyen ellátni a galambjait és hogy még kivihesse őket valahová, ahonnet hazarepülhessenek. Vasárnap és ünnepnap persze mindig nagyobb távolságra s akkor a délutáni mulatsága, hogy a kertben, a padon ülve, várja őket vissza. Mert — az ő szavait idézve — „nincsen ennél szebb a világon. Halálos esendben órákig nézem a két eget, amíg egyszerre csak egész messziről feltűnik egy apró kis fehér pont, aztán a második, a harmadik, amíg végre az összes galambjaim ott repdesnek körülöttem. Az én külön kis repülőosztalom, aminek én vagyok a kapitánya. Micsoda öröm figyelni, hogy tökéletesednek az utódoik. Most már olyan eredményeket értem el, hogy a tíz legjobbal versenyre készültem. Csak az volt a nehézség, hogyan szoktassam őket egyre nagyobb távhoz? A postagalamb-egylet ugyan foglalkozik ezzel, elvállalja, hogy hetenként egyszer vonaton elszállítja a tagok galambjait, ahonnet aztán kiengedik őket és visszarepülhetnek, de nagyon sokat számítanak darabonként. Tíz galambnál ez már heti 5 márka. Honnan vegyek én ennyi pénzt? Pláne ilyenkor, a hosszú nyár után, amikor hónapokig alig volt valami keresetem. Ez volt a vesztem. A föld alól is elő kellett volna kaparnom. De én okosabb akartam lenni, gondoltam egy nagyot és a múlt kedden kosárba tettem a tíz versenygalambomat, kimentem a pályaudvarra, hogy ott majd csak akad valami rendes ember, akire rábízhatom őket. Épp akkor indult a párizsi gyors, amivel szintén jönni tetszett. Az étkezőkocsi konyhaablakából kikönyökölve, becsületes arcú fiú bámészkodott. Valami kuktaféle lehetett. Megkérdeztem, nem lenne-e szíves magával vinni a galambjaimat és azokat St. Pöltenben kiengedni, az 60 kilométer. Kezdetnek elég lesz. Elvállalta. Nagyon megköszöntem, borralalót is adtam neki és csak amikor már elment a vonat, kezdtek rossz sejtelmeim lenni,

Díszterítőcske fotój hátára. Mérete 30×30 cm. Leolvasható mintája 1 pengő. Kozocsa Mihályné eredeti terve. Beszerezhető a M. U. L. Kézimunkaboltjában. Teréz-körút 6.

hátha mégse bíztam jó kezeikre. Az ablakból olyan furcsán mosolygolt vissza rám az a kölyök. Fel akartam ugrani a vonatra, de nem mertem. Á, képzeldőm. Amikor kiléptem a pályaudvarról, megint úgy éreztem, jól intéztem el a dolgot és már azt éreztem, hogy a következő héten Melkig, aztán Linzig és mindig messzebb küldöm majd a galambjaimat, ha rendszer ez a fiú, ráadásul még órákat is adok neki, hátha akar angolul tanulni és hasznát veheti. Dél felé megint úrrá lett rajtam az idegesség, folyton anaak a kölyöknek az arcát láttam, ahogy olyan gúnyosan mosolyog, a növendékemnek azt mondtam, rosszul érzem magam, legközelebb majd bepótoljuk az órát és rohantam haza. Alig, hogy kinyitottam a kertaajtót, integetek a szomszéd kislfiának, akit ki szoktam állítani helyzetlennek lenni a galambokat, hány érkezett vissza? Azt mondja: none — egy sem — ennyit már ő is tud angolul. Mint az örült nyitóm ki a galambdúcot, biztosan ott gubbasztanak szegények, fáradtan az első hosszú úttól. Hát üres és sehol semmi. Három napig vártam őket egyfolytában a kertben, a padon ülve, alig néhány óra alvásnyi megszakítással, gépiesen ettem valamit, amit belém tömtek, azt sem tudom mit, a nyakam szinte megfémberedett, a szemem égett ahogy folyton csak az eget néztem. Egyik reggel aztán megereget az eső. Nem bírtam a szobában maradni, rohantam ki a pályaudvarra, hátha ott megtudok valamit, de azt a gazember kölyköt hiába kerestem, az már a Balkánon járt valamelyik vonattal. Egy pinccrel beszéltem, az azt mondta, hallott valami olyasmit egyik kollégájától, hogy a napokban a párizsi vonaton a személyzet úszott a galambpaprikásban, de mikor látta, hogy tombolok, letagadta és azzal próbált megnyugtanni, hogy csak tréfált. De én éreztem, hogy ez az igazság! Hiszen különben lehetetlen, hogy azóta egyik galambom se jött volna vissza, mikor már annyiszor repültek. Meggyilkolták őket a vonaton. Ezek a kannibálok, ezek a lelketlen gazemberek! De ezt nem hagynom annyiban, ezt nem viszik el szárazon, majd csak találok valakit, aki tud valamit erről a gaszágról, sorra járok minden várost, minden embert az egész vonalon, ha Salzburgban nem akadok tanura, megyek tovább, felkeresem az összes utasokat, meg se állok Párizsig, mit bánom én, mibe kerül, vesszen oda a kis megtakarított pénzem, amit tíz évig gyűjtöttem.“

Itt elcsuklott a hangja, nem tudta tovább folytatni. Nekem meg nem volt szavam a vigasztalására. És amikor Innsbruckban viszontláttam a vasút körül állkódni, szinte eszeltem, ahogy biztosan éppen Párizsba készül, elfordítottam a fejem.

Öreg gavallér

A száraz ágak úgy nyúlnak az égre,

Mint didergő, kéregető kezek.

A nap (hogy megkopott már úri fénye)

Pár csillogó rézkrajcárt ejteget

A reszketőkező vér: koldusoknak

És elfordul, mint öreg gavallér,

Ki tudja, hogy végére járt a soknak

S szégyeni, hogy elfogyott a tallér.

Rumi Erzsébet

VERKA *Irta Gyomay György*

A pusztá fekete és komor, mint az ingyenkoporsó. Az ég aljától a tanyák lábáig sárpokróc takar mindent. A sárpokróc alatt, sárlepedőn piszkos vizek virrasztanak csillogó szemmel.

Csendes a határ, mint a halott. Csak Verka cupog az apja csizmájában a dülö szélén. Karján óvatosan tartja a füleskosarat. S arra gondol, hogy ma este mégis csak ő lesz a legszebb az összes bálban.

Mert a szépség is olyan már, mint a só, vagy a korpa. Pénzért árulják. A városi kisasszonyok meg öregnagyságuk beülnek a kozmetikába s mikor kijönnek belőle hetven esztendővel fiatalabbak és olyan szépek, hogy még az autó sem üti el őket. A tanyai szegény leányzók ettől eddig el voltak csúnyán zárva. De mióta hazajött a városból Vaksi Köröm Polla, azóta itt is cukor az élet. Itt is kinyílt a kozmetika, de kegyetlenül. Vaksi Köröm Polla a tanyájukban kozmetikai szalont és női borbélyt nyitott, a határ végétlen gyönyörűségére s azóta szál kolbászokért, sonkáért, lisztért keni a szépséget a kinti fehérszemélyek ábrázatára.

Amint mondják, Vaksi Köröm Polla úgy érti a szépségcsinálást, mint a világon senki. Érti pedig azért, mert a tizenöt tizenöt évesen ő volt a fő üzletvezető, meg helyettes. Ő súrolta még a lépcsőket is. Így annyira kitanulta a művészetet, hogy mikor hazakerült, egy teknőre való hajvasat, püder, meg szájerestítő hozott magával. S rögtön közhírré tette egy öregasszonnyal, hogy aki olyan szép akar lenni, mint a nyári liliumvirág, az csak látogassa meg. Fel is lendült az üzlete rövid idő alatt úgy, hogy Vaksi Köröm József, mármint az apa, pengőket lopkod el a lányától minden héten, ami pedig már igazából a gazdag sor jele.

A sár cupog. A víz freccog. Verka közeledik a híres női épülethez. Kosarában ájtatosan hallgat az a tizenöt tojás, amit úgy lopott otthon ki a tyúkok alól egész héten, hogy az édesanyja ne lássa. Ez a tizenöt tojás lesz a kozmetikai tiszteletdíja Vaksi Köröm Pollának. S ez a tizenöt tojás lesz egyúttal a Bokros Gyurka szívének elcsavarintója is. Mert ha Bokros Gyurka meglátja öt takarosa kifésülve, meg kiarasítva, hát egész biztos úgy bele fog habarodni egyszerre, hogy többet rá sem néz Sós Katára.

A Sós Kata névre ráncba szalad a Verka homloka. Egyszerre észbe vágódik, hogy az a szemtelen mindenképpen el akarja tőle venni Bokros Gyurkát. De ő nem hagyja. Harcol érte, ha kell, késél is. És ma este is megmutatja, hogy ő szebb lesz, mint Sós Kata és Gyurka vele fog táncolni.

Duórázva lép be a kozmetikába, mármint a Vaksi Köröm Polla intézetébe. De alig hogy beköszön, a torkába ugrik a szíve. A kozmetika egyetlen székén az ő legnagyobb haragosa, Sós Kata ül.

Verka a tizenöt tojást legszívesebben az ellensége fejéhez vágná. De a más portáján nem akar társalgást kezdeni. Inkább leül. S annyit nyög ki nagysokára:

— Mikor kerül rám a sor?

— Mingyárt, szívem, mingyárt, — sürgölődik a szalon tulajdonosnője. — Csak előbb Sós Katikát hozom rendbe!

A szalón a tanya kiskonyhájában van. Összes bútorzata egy tükör, meg egy lóca. A sütővasak a kemence szájában lapulnak, a parázs mellett. Verka a falnak támaszkodva figyeli a műtétet. Hogy szépítik ki az ő halálos ellenségét?

— Milyen fejet csinálnak, édesem — lehelí öntudatosan Vaksi Köröm Polla.

— Aki a legszebb a világon, — dül hátra a lócán Sós Kata.

Verka száját összeszorítva hallgat. S nézi, amint a művész nő munkához fog. Mit is csinál? Először is leoldja a kötőjét s a Sós Kata nyakába kanyarítja. Aztán a kemencéből füstös vasfazekat húz elő. Leveszi róla a fedőt. S a Kata képét a vasfazék fölé nyomja. A vasfazékból sűrű gőz száll ki. Ezen gőzöli ki a lány bőrézetét. Még egy törülközőt is nyom a feje fölé. Abba bugyolálja, hogy a drága gőz kárba ne vessen. Sós Kata vitézül állja a kinszenvedést. Nagykot nyög és fúj és úgy liheg, mint a hízott liba.

— Fulladnál meg, — kívánja neki ájtatosan Verka s úgy jár a szeme, mint a bagolyé éjjel. — Mi lesz még itt?

— Most Katikám kapsz egy finom gyümölcskrémpakolást, — mondja a művész. — Attól olyan szép leszel, mint egy csokor!

Sós Kata is, Verka is szájátva bámul. Mindkettő arra gondol, hogy immáron már a gyümölcsben is van szépségerő, annyira okos a világ.

— Gyümölcs . . . krém . . . pakolás . . . — élvezi Sós Kata a kegyetlenségnyörű szót.

— Ez az, édesem, — nyul egy üvegbe a mesternő s tejjel kevert baracklevárt ken föl a leány arcára.

Sós Kata megdicsőült arccal élvezi a felséges krémet. S mikor a mesternő törülközőbe csavarja a fejét, akkorát tüszent, hogy a gyümölcskrém pakolással együtt a kemence szájáig repül.

Most a mesternő hideg vizet hoz be a kútról. Lemossa a bőrt tisztára. A közepét bekeni pirositóval. Püderit nyomkod rá. Kiveresíti a lány szája szélét is takarosan. S mikor ez is megvan, előszedi a görbevasakat a parázsból. S olyan csotogást meg hajcsavargatást csinál, hogy Sós Kata akkorákat nyög, mint akinek a torkán ugrálnak.

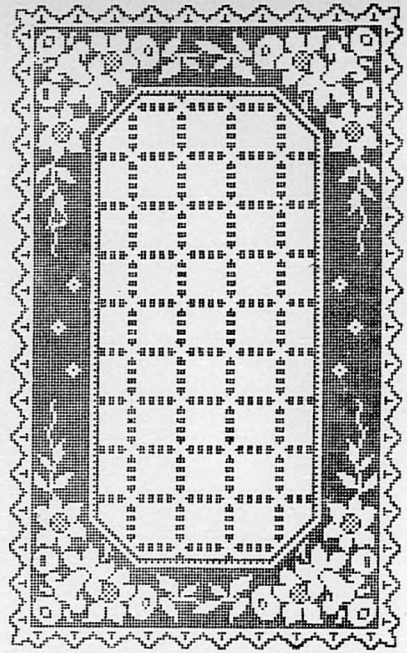
Verka sápadtan nézi a műveletet. Látja, hogy Sós Kata olyan éppen, mint az ujságban a kisasszonyok. Divat a feje, a szája, a haja. És mindezt azért csináltatja, hogy elvegye tőle Bokros Gyurkát.

Verkának a kezében erre a gondolatra megmozdul a kosár. A tizenöt tojás ijedten lapul a jelenék össze. Mi lesz itt?

Verka felugrik. Voltaképpen nem tudja, mit kellene csinálnia. De azt határozottan érzi, nem maradhat itt tovább. Nem nézheti végig az utolsó pontig, mint cicomázák ki egyetlen ellenségét.

Köszönés nélkül kilép az ajtón. Nem hallgat a bentiek kiabálására. Csak megy neki a sártergennek, a bál felé.

A sár cupog. A víz freccog a lába alatt. De Verka most nem hallja a sarak meg a vizek énekét. Csak megy, megy, a sírást visszafojtva a bál felé, hogy mégis ő legyen az első, aki találkozik Bokros Gyurkával. A sietéstől kifulladásra, lihegve ér a csárdához.

Rece, vagy horgolt szélű futó. Beszerezhető a M. U. L. Kézimunkaboltjában

Ott óvatosan a fal mellé húzódik. Leteszi a kosarat a fal száraz tövére. Lehúzza lábáról az egyik csizmát. A kosárból félcipőt húz elő. Felhúzza. S figyel, látja-e valaki? Nincs senki a közelben. Erre jelhúzza a másik cipőt is. A sáros csizmákat eldugja a ház sarkánál. És újra szétnéz. Lát-e valakit?

Bentről nótaszó, muzsika ömlik ki a feketeségbe. A tanyai banda úgy fújja a muzsikát, mint az álom. Egyszerre meg lehet ismerni, melyik nóta akar az lenni, akire rázendítenek.

Verka ájtatosan belép az első szobába. Jegyét vált a bemenésre. Leteszi a kendőjét. Bepillog. Merre van Gyurka? És vár . . . Nyílik az ajtó. Kifestve, kifésülve, jószagúan Sós Kata lép be. Diadallal nézi végig Verkát. S ő is az ajtó felé pillog. Hol van Gyurka? A két lánynak úgy villog a szeme, mint a bicika. Szurkálják egymás szívébe a jókívánságokat. Aztán egyszerre a belső ajtóhoz lépnek. Belesnek. Hol a legény?

Négy tüzes pillantás keresi Bokros Gyurkát a nagy forgatagban. S az nyilván megéri, hogy rá most nagy szükség lesz, mert egyszerre csak ott gangoskodik előttük. Nézi Sós Katát, aki mint egy szépségkirálynő ringatja a derekát. Utána végigméri Verkát, aki olyan a maga egyszerűségében, mint a mezőn a virág.

A legény nézi a két lányt. Aztán ércesen elröhhén.

— De kilisztezted magad, rózsám, — bök a csizmája hegyével Sós Kata felé. — Tán máma örölt édesapád!

Azzal elkapja a piruló Verka kezét. Átszorítja a csuklóját. S odahúzza, ahol legnagyobb a forgatag.

Verka visszanez az ellenségre. Rányujtja a nyelvét. S mint egy császárnő, úgy kezd neki a táncnak.

Szakértői vélemény.

Pistike először volt az iskolában. Mikor hazajött, megkérdezték tőle:

— Nos, hogy tetszik az iskola?

— Tetszik, tetszik, — felelte Pistike. — Csak az a baj, hogy az embernek el van rontva az egész délelőtti.

A huszonötödik

Irta Csermely Gyula

Kastélynak mondta a csallóközi kis város népe azt a fehérre meszelt, nagyablakú, duplatetős szép úriházat, mely a Fő-utca kellő közepén emelkedett. Itt lakott özvegy Lázárné, a nagyszony, aki valóban nagyszony volt. Ezernyolczásznegyenkilencben, a világi fegyverletétel és később, Komárom kapitulációja után, mikor az elvakult hatalom bosszúért lihegett és halálra keresett sok hazafit, nagykiterjedésű birtokán több csallóközi úriúrú, aki mint honvédtiszt harcolt a hazáért, saját szabadsága és vagyona kockáztatásával rejtgetett sok hónapon át. Így megmentette a besoroztatástól a komáromi városbíró fiát és megmentette a haláltól a pozsonyimegyei alispán öccsét, akik a Csallóköz népét vezették volt a nemzeti zászló alá. Nem is mulasztotta el egyszer sem az alispán, hogy tiszteletét ne tegye az asszonynál, ha a kis városba vitte az útja. Törzsköcs nemes volt az alispán, Lázárné meg ösők nélkül való egyszerű polgári asszony, mégis némámasszonynak vagy nagyszonynak mondta az alispán és jövet is, menet is nagy tisztelettel csókolta a kezét.

S amit megtett az alispán, megtették azt a járásban mások is. A főszolgabíró, a birtokosok, a főjegyző. Adott alkalommal meglátogatták a nagyszonyt; ünnep előtt vagy ünnep után, hogy boldog ünnepet kívánjanak neki, vagy megtudakolják, hogy töltötte az ünnepet... és ha úgy kívánta a közérdek, soronkívül is felkeresték. És sokszor egy vagy több hintó is állt meg a kastély előtt a Fő-utcán, úrinők jöttek barátságos uzsonnára a nagyszonyhoz s azok szintén nagyon tisztelték és becsülték. Egyszer, hogy a plébános megint nála volt és Lázárné kérdezte: — Mi újság a parókiajában, főtisztelendő úr? — ez sajnálkozva elmondta, hogy fájlalando eset történt a nyájában. Egy szép, de szegény zsellérlány öngyilkossági szándéknak házuk kútjába vetette magát, mert szerelmes volt egy jobbmódú legénybe, de ennek atyja nem akarta megengedni, hogy szegény lányt vegyen feleségül a fia.

— Ott veszett a kútban az az árva? — kérdezte nagy részvétellel Lázárné.

— Szerencsésen kimentették, nagyszonyom.

— Akkor próbálhatnánk valamit, főtisztelendő úr. Kérem, adja át ezt a kis pénzt a leánynak és beszéljen a legény atyjával. Hátha megmásmítja a szavát s most már megengedi a fiának, hogy megesküdjék azzal a leánnyal.

Az a kis pénz pedig kétszáz pengő forint volt, az akkori időben nagy summa.

Négy-öt nappal később egy parasztlány jött be a kastélyba és a nagyszony szobájába lépve, annak lába elé vetette magát.

— Köszönöm, nagyszonyom — zokogta. — Mivel háláljam meg anyagi jóságát? — Az a kérdés, kis lányom, hogy te boldog vagy-e? — simogatta meg a nagyszony a lány arcát.

— Olyan boldog vagyok, hogy nem találok a helyemet.

— Akkor menj csak, te kis bohó és ne hálálkodj. Elég jutalmam az nekem, hogy a boldogságához segítettem egy jó leányt.

Lázárné nagyszony eddig is nagyon jótékony asszony volt, óriási vagyonának jó sáfárja volt mindig az Úr előtt. Árva gyermekek anyja, szegény özvegyasszonyok segítője volt eddig is; elöregedett munkaképtelen embereket, szűkös nyugdíjukon tengődő szegény elagott tanítókat nem engedett nélkülözni, éhezni és ha valakit adóárverés fenyegetett, nem engedte, hogy dobra kerüljön a holmija. De a jótékonyág legigazibb útját a parasztleánnyal való eset mutatta meg. Férjhez és saját otthonhoz segíteni vagyontalan lányokat: ez a jótékonyág legigazibb, mert legemberibb és legistenibb útja.

Igy fogta fel a nagyszony és mert városában sok olyan leány lehet, akinek nincs pénze, de ő nem tudhatta pontosan, hogy kik azok, magához kérészte Szeredásné asszonyt, aki arról volt nevezetes a városban, hogy szeretett összebaboronálni párokat. Ha két szerelmesnél akadály merült fel s vagy a leány szülei, vagy a fiúé ellenkeztek, Szeredásné nem nyugodott addig, amíg hidat nem vert közöttük.

Nagyot nézett a Fő-utca, mikor látta, hogy a népszerű Szeredásné befordul a nagyszonyhoz a kastélyba. — Kit akar megházasítani a nagyszony? Hiszen a fia már nős ember, unokái pedig még gyermekek?!

A nagyszony leültette Szeredásné, uzsonnára tartotta magánál és csak azután hogy esküjét vette, hogy nem árulja el senkinek, amit hallani fog, megkérdezte tőle, van-e a városban leány, aki azért nem mehet férjhez, mert szegény?

— Van — felelte Szeredásné asszonyom. — Itt van mingyárt a Jób telekönnyvezető lánya. Két éve, hogy jegyve egy fiúnak, de nem kelhetnek egybe, mert nincs kelengyéje a leánynak, sem állása a fiúnak. Azt mondta a fiú, hogy háromszáz forinttal kezdhetne valami kis bérléthez, de sajnos, még harminc sincs.

Nyolcvan évvel ezelőtt az úrinők sem viseltek selyem harisnyát. Pamutharisnyát húztak, nyáron vékonyat, télen vastagot és csak ritkán vették boltban a harisnyát, a legtöbbje maga kötötte vagy kötötte. Lázárné is, ahogy Szeredásné asszonysággal beszélgetett, harisnyát kötött fehér pamutból.

És azt mondta Szeredásné asszonynak: — Mire kész lesz ez a harisnya, a kelengye is kész lesz, a hiányzó hozomány is meglesz, csak küldjön nekem fehérnemű varrónőt, aki gyors és érti a dolgát.

Készült a harisnya, készült a megrendelt kelengye is; párnahuzat, lepedők, törülközők s a többi. Mikor kész volt a harisnya, ezüst huszasokkal töltötte meg a nagyszony. Kilencszáz ezüst huszassal, ami pontosan háromszáz pengő forintot tett. És a telekönnyvezető lánya hozzámehetett a fiúhoz, akivel jegyben járt.

Az elsőt hamar követte egy másik leány, a másodikat egy harmadik, negyedik. Szeredásnének mindig volt jelöltje. Tíz esztendő alatt huszonnégy leányt adott férjhez a nagyszony és már kíváncsi volt, ki lesz a jubiláris, a huszonötödik leány?

— No, ki lesz a huszonötödik? — kérdezte Szeredásné a nagyszonyt s erre Szeredásné felelte, hogy ő igazán és őszintén nagy zavarban van, mert ebben a pillanatban nem tud olyan leányt, akinek kiházasítási segélyre van szüksége.

— No, mihelyt lesz, jelentkezék — hagyta meg neki a nagyszony és újabb harisnya kötéséhez fogott hozzá, hogy mindenesetre kész legyen, mihelyt kelleni fog.

Egy-két héttel ezután meglátogatta a fia, aki a nagyszony birtokát kezelte és maga is nagyon jómódú birtokos volt. Minden ünnep előtt eljött, most is közeledett pünkösdi ünnep.

Az anyai szem a beszélgetés kezdetén látta, hogy valami bántja a fiát. Meg is kérdezte tőle:

— Bosszúságod volt talán, hogy olyan különös vagy?

S ekkor Lázár úr azt mondta:

— Igen, mama: bosszúságom van az unokájával, a fiammal. Képzeld, mama, belehabarodott egy leányba, akinek semmije sincs, holott fertálymillió házasságot is köthetne.

— Hát azt hiszed, fiam — kérdezte rosszszalóan a nagyszony, — hogy csak a hozomány a boldogság alapja? Különbene: ki az a leány? Ismered?

— Személyesen nem ismerem. De megmondta a fiú, hogy kit szeret. Egy helybeli tanító leányát, aki a pozsonyi képezdén tanítónői oklevelet szerzett.

A nagyszony elgondolkozott, majd azt mondta:

— Azért ne keresítsd el a fiút. Egyelőre ne bántsd, hiszen nem ront még az oltár elé a leánnyal. Engedd múlni az időt. Egyelőre ez lesz a legjobb; majd meglátjuk, hányadán vagunk.

Mihelyt magára maradt a nagyszony, magához kérte ez egyszer nem Szeredásné öngyászát, hanem — Moróczy népiiskolai tanítót. — Ithon-e a leány?

— Kérdezte. — Szeretnék megismerkedni vele. Nagy ritkaság az olyan szegény úrlány, aki tanítónői oklevelet szerzett.

— Félek, hiába szerezte — sóhajtott fel Moróczy tanító. — Még sok víz lefolyik a Dunán, amíg tanítónőket alkalmaznak az iskolák.

— Majd csak akad a kisasszonynak is valami. És addig is, amíg akad, szeretném, ha hozzájőne mindennap. Felolvasni nekem, vagy csak mellettem lenni néhány órán át, hogy ne érezzem olyan terhesnek a magányt.

— A legnagyobb örömmel, nagyszonyom — felelte a tanító boldogan.

Még aznap délután jelentkezett a leány. Magasnövésű, karcsú és oly szép, mint tavaszi napsugár.

— Nem csodálom — gondolta a nagyszony, — hogy unokám megszerette ezt a gyönyörű leányt. No, de a szépség még nem minden; ismerjük meg más értékét is.

Meg is ismerte rövidesen, hogy művelt és házas, hogy kifogástalan modorú és jólelkű. Mikor első havi fizetését megkapta és a nagyszony kérdezte, fülbevalót vesz-e vagy más ékszert, hiszen legelső keresménye, a szép leány könnyesen mosolygott.

— Bizony szép emlék lenne egy gyűrű, melyre még évek múlva is mondhatnám, hogy legelső keresményemből vettem. De nem, nagyszonyom — mondta, — ezen a pénzen én meglepem apámat egy új öltönnyel. Szegény olyan kopott, mert tanítatósom költsége felemészítette azt, amit ruházatra kellett volna költsön. Rossz volnék, ha magamra gondolnék és nem az én önfeláldozó apámrá.

A második havi fizetését a nagyszony:

— Atyjáról már gondoskodott, édesem, most csak vesz saját magának is valamit?

— Nem, nagyszonyom — felelte a leány — Megfosztanám magamat egy

örömötől és csak szemrehányásokkal illetném magamat, ha magamra költéném el a pénzemet.

— Hogy-hogy?

— Édes anyámnak pihenésre van szüksége, hiszen amióta tudom, szegényke csak fáradzott és dolgozott. Most két hétre Bazinba küldöm, a szénsavas fürdő és a pihenés helyre fogja hozni jó anyámat.

Lázárné nagyszony megölette és megcsókolta a szép leányt. Másnap pedig felment vele Poszonyba és a legelső üzletben finom menyasszonyi kelengyét rendelt.

— Azért vittem magammal — magyarázta neki a nagyszony — mert szükségem van az izlésére, édesem. Mi öregek kissé elmaradtunk a divattól. Férjhez adok egy leányt, aki nagyon, de nagyon a szívemhez nőlt és akarom, hogy minden izléses és szép legyen.

— Szerelmi házasság? — kérdezte halk hangon s hogy a nagyszony igennel válaszolt, szomorúan hozzáfűzte:

— Sok ember sorsa kegyetlen, nagyszonyom. Nem minden kölcsönös szerelmet segít házassághoz és boldogsághoz az élet...

Pessimista mondás volt, de a nagyszony mégis csak mosolygott.

Múltak a hetek, negyedfél hónap is elmúlt. Sárgultak a fák levelei, a házi kertek meg-
rítult virágai bágyadoztak az éjszakai dértől, közeledett Kisboldogszony napja.

Lázár úr bejött a fiával és alig hogy belépett, már kezdte is:

— Megfogadtam a tanácsát, mama. Hagytam mulni az időt, de azt hiszi, hogy bírok a
fiammal? Beszéljen maga vele, édesanyám, hogy verje ki a fejéből azt a szegény leányt.

— És ha nem verem ki, apám, akkor mi lesz? — kérdezte kissé hevesen a fiú.

— Akkor leveszem rólad a kezemet, akkor kitagadlak — felelte az atyja.

— Én pedig azt mondom — szólalt meg csendesen a nagyszony — hogy ha szereti,
akkor vegye el minél hamarabb.

— De mit gondolt maga? — ellenkezett Lázár úr izgultan. — Egy leány, akinek sem-
mije, de semmije sincs!

— Honnan tudod, hogy semmije sincs? — kérdezte mosolyogva a nagyszony. —
Olyan kincsei vannak a leánynak, amilyenekkel százezrek sem érnek fel. Házias és
művelt és csupa finomság és jóság a lelke. Ez pedig többet ér, mint akár egy millió
pengő forintnyi hozomány. Most pedig ide hallgass, fiam. Én a fejembe vettem, hogy
férjhez adom a huszonötödik szegény leányt: Moróczy Boriska a huszonötödik és én
férjhez adom az unokámhoz, akit a szívébe zárt.

— Nagymama! — kiáltott fel az unoka és ráhajolt a nagyszony kezére.

— Igen, férjhez adom hozzád, Palikám s hogy ne mondhasa apád, hogy semmije
sincs, gyűjtöttem részére hozományt. Ide nézz, fiam, az első huszonötödiknél elég volt
egy-egy félharisnya ezüstpénz, a huszonötödiknek két harisnyával körmői aranyakat
gyűjtöttem. Mindgyikben kétezer arany van s ha te fiam, még csak egyetlen szót is
szólsz, én tagadlak ki téged, nem pedig te a fiadat.

— Hát, ha édesanyám akarja — jelentette ki megnyugvással idősb Lázár úr — én
fiúi tisztelettel tudomásul veszem a döntését.

— Ez a döntés pedig, nyugodt lehetsz, a fiad boldogságát jelenti.

És most is, mint régen, egy leány jött be a szobába és a nagyszony lába elé omlott.
Moróczy Boriska volt, aki eddig a szomszédos szobában ült.

— Köszönöm, nagyszonyom — zokogta, csak úgy, mint akkor az a parasztlány. —
Mivel háláljam meg anygali jóságát?

— Az a kérdés kislányom, hogy te boldog vagy-e?

— Oh, boldog, mint a virág, melyre a nap süt.

— Menj csak, te kis bohó és ne hálálkodjál — felelte Boriskának is a nagyszony,
mint akkor régen a zsellérember lányának. — Elég jutalom az nekem, hogy a boldog-
ságához segítettem egy jó leányt. Sőt kettőzött jutalmam, édesem. Az eddigi huszon-
ötödiknek csak a távollól örülhettem, hogy boldogok, de te, édes gyermekem, te; a hu-
szonötödik, a családban maradsz; a te boldogságod, kis lányom, közelről fogja meg-
telíteni a szívemet.

AHOL A LÁNYOK NEM AKARNAK FÉRJHEZ MENNI...

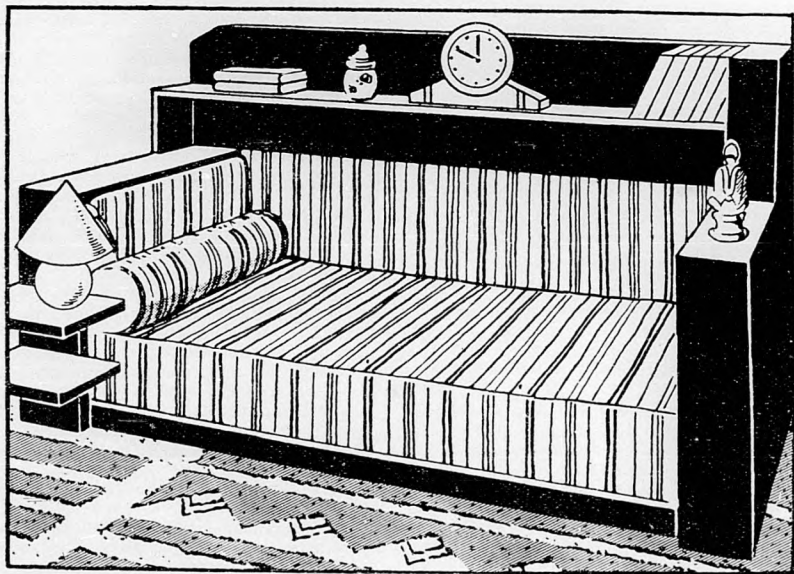
Kína, amely ma talán inkább, mint
valamikor: a világ egyik legnagyobb
rejtélye, olyan végtelenül nagy, hogy
határain belül minden elképzelhető tény-
nek az ellenkezője éppoly igaz lehet,
mint maga a tény. Van olyan kínai törzs,
amely sudármas óriásokat termel ki
magából és van olyan, amely valóság-
görpéket. Kína területén a termé-
kenység paradicsomkertje váltja föl a
legkopárabb sivatagot. A kínai ember
erkölce talán a legmagasabbrendű az
egész világon, de a népmilliók morális
züllöttsége egyenesen borzalmas. Az
egyes kínai takarékos, a másik pazarló,
az egyik szakadatlanul dolgozó, a má-
sik a napot lopja, európai szemmel
szinte elképzelhetetlen mértékben.

És amíg a kínai nép egyrésze a leg-
tisztább családi életet éli, amelyben a
férj és az apa úgyszólván korlátlan ura
és parancsolója a család minden tag-
jának, addig Dél-Kínában, nem is messze
Kantontól és Hongkongtól, egészen sa-
játosságos szociális alakulatok találunk.
Suntak vidéken, Kvantung tartomány-
ban, ahol a legtöbb kínai selymet ter-
melik: a sárgabőrű lányok egyáltalán
nem tartják a legnagyobb boldogság-
nak és az életük kiteljesedésének azt,
hogy — férjhez menjenek. Suntak női
lakosságát megyei a házasság intéz-
ményét és csak a legerősebb kényszer
hatása alatt hajlandó férjhez menni.
Ezer és ezer fiatal leány halogatja nap-
ról napra, évről évre a házasságkötést
és ha szüleinek pressziójára mégis en-
gedni kénytelen, akkor sem hajlandó
férjével közös lakásba költözni. A lá-
nyok legnagyobb része hasonló gon-
dolkodású társnővel együtt él, a saját
izlésük szerint berendezett közös ott-
honban.

Nagyon természetes, hogy ennek a
furcsa állapotnak megvan a maga
szociális oka. Ezen a vidéken óriási len-
dületnek indult a selyemhernyótenyész-
tés és a selyemgyártás, ami sokkal in-
kább női, mint férfimunka. Itt a nő lett
a kenyérkereső, míg a férfiak kilencven
százaléka munkanélküli vagy legfeljebb
cselédmunkát végez. A nők 80 centet
is megkeresnek naponta, a kínai cent
pedig majdnem 3 fillérnek felel meg.
Ebből pedig kitűnően meg tudnak élni,
sőt szüleiket is el tudják tartani. Így az-
után mindennapi eset Suntakban, hogy
a leány azt feleli a kezére pályázó
férfinak:

— Hogy jövök én ahhoz, hogy eltartsak
egy férfit, aki semmit sem hoz a ház-
hoz sajátmagán kívül... Aki leg-
feljebb csak a házimunkára használ-
ható... Aki azt képzeli magáról, hogy
a teremtés ura, pedig még a ház ura,
sőt a család feje sem tud lenni...

Ezért van tele az egész tartomány
«leány-otthonok»-kal, amelyek falai kö-
zött boldog egyetértésben élnek a
selyemgyárak dolgozó női. A kantoni
kormány több ízben szigorú rendeletet
bocsátott ki, hogy végét vesse ennek
az állapotnak, de a legkisebb ered-
ményt sem tudta elérni. Suntak leányai
egyáltalán nem hajlandóak elvetni a
házasság iránt érzett ellenszenvüket és
inkább önálló életet élnek, semhogy
kénytelenek legyenek eltartani egy kínai
naplopó férjét és családapát.

Könyvtárvánnyal kombinált heverő

Játszik a véletlen

A Központi Bank főpénztárnál megjelent — lehet ennek már vagy tíz éve és ez az eset nem tudódott ki — egy koldus. Rongyos volt és züllött, a portás nem engedte be a pénztárterembe. Erre a koldus követelte, hogy beszélni akar az igazgatóval. Nem tárgított és felmutatott egy csekket. A csekk százezer dollárról szólt. A portás felkért egy tisztviselőt, hogy legyen a segítségére. Ez megnézte a csekket és azt mondotta a rongyosnak, hogy várjon künn az előcsarnokban. A portás gyanakvóan figyelte. Ekkor már vissza is jött a tisztviselő, ugyancsak izgatottan. Bevezették az embert a bank egyik igazgatójához. Vallatni kezdték. Ez délelőtti történt, fél tízkor. Hítták a rendőrséget; letartóztatták az embert, amíg válasz jön a New-Yorkba küldött kábelre. Kábeleztek, mert a csekk, úgy látszott, rendben van.

A Központi Bank newyorki fiókja, melyre a csekk szólt, megadta a felvilágosítást: Három évvel ezelőtt meghalt odaát Ohioában egy jómódú áruháztulajdonos, aki igen szerényen kezdte volt és sokra vitte. Röviddel halála előtt hívatott egy jegyzőt. Már nehezen lélegzett és nehezebb esett a beszéd is. Ezt mondta el:

Fiatal koromban egészen furcsa dolog történt velem és a kalappal. Ezt a kalapot egy reggel találtam, munkámból jövet. Akkor edénymosogató voltam egy nagy szállóban és gyakran dolgoztam hajnalig. Derengéskor hazamenet az utca kövén találtam ezt a kalapot. Éppen kapóra jött. Nem volt valami szép kalap, de akkor nem voltam válogatós. Már egy esztendeje viseltem ezt a kalapot, amikor feltűnt nekem, hogy valami nincs rendben vele. Jobban megnéztem. Mint minden kalap, melyet soká viselnek, végül mégis csak átengedi a külső szalagra a verejtéket és ettől sötét sáv mutatkozik a kalapon köröskörül. Ezt a sötét sávot az én kalapomon az egyik helyen megszakította egy világosabb folt. Furcsa, gondoltam, ennek vajon mi lehet az oka? Felfejtettem a kalap belését és egy összehajtott százdolláros bankjegyet találtam benne. Forgatóke! Ebből vettem mindenféle hasznos apróságot, borotvapengét, inggombot, harisnyatartót és ezzel kereskedtem, amikor már bezárták a boltokat. Így indult a pályám. A véletlen jött a segítségemre, amint látja. Ezt mondta el a kereskedő a jegyzőnek, azután behozatta a komornyikkal a kalapját és végrendelkezett. A jegyző fejcsóválva hagyta el a haldokló házat. Ügyfele, akinek nem volt senki más öröke, megtette örökösévé — a véletlent.

Másnap reggel a véletlen fenn ült magasan egy új épülő felhőkarcoló legtetőjén és lenézett az út forgatagába. Pillantása ráesett a Lincoln-tér legközepére. Ott hevert — a térség közepén — egy kalap. Felkapta egy rikkancs és elsietett vele.

— Ez nem az igazil — rikoltotta el magát a véletlen az épület legtetőjén, de ezt persze nem hallotta senki. A rikkancs eladta a kalapot a gazdájának, az újság-elosztónak. Ennek a felesége gondosan kiféltte, az elosztó viselte vagy hat hétig, de azután már nem tetszett neki és odaajándékozta a sógorának. Ennek a kalap nem kellett, odaadta a kislfiának. A fiúcska játszott vele, letépte a szalagját és nyakendőt készített belőle. A kalap felkerült a padlásra. Ott hevert hat hosszú hónapig és ellepte a por. Egy házaló kapta meg ráadásnak ócska ruhák megvásárlásakor. Föltette a fejére és maszatos sapkáját a zsebébe gyűrte. El akarta adni. Csakhogy ez már nem tetszett a véletlennek és lefűjatta a széllel a kalapot a házaló fejről, el is vágta vele le, egészen a kikötőbe. Ott a kalap megakadt egy kőtelkötögen. Egy matróz szedte fel és eladta — egy pofa rágódohányért. Egy szelánpalót vette meg. Ez az ember átjött Európába és amikor partra szállt, a fejére tette. A kalap kapott egy új szalagot és egészen jól hatott. A kikötővárosban találkozott a lapátoló egy régi cimborájával, négy éve, hogy nem látták egymást. Ami kifejezést kapott tizenhatal forduló pálinkában. A tizenkilencediknél a kalap lepottyant a fejről. Egy vénasszony szedte fel és hazavitte a fiának. De ez sohase viselte. Elpusztult egy késelés alkalmával. A vénasszony sokáig őrizte emlékül. Aztán odaajándékozta az unokaöccsének. Ez eljutott a fővárosba munkát keresni. Nem talált. Térdig koptatta a lábát hiába. Egy csapszékben megkörnyékezte a kísértés. De ő becsületes maradt és inkább éhezett. A kalapot hűsögesen viselte és megszerette. Egy éjszaka három iszákossal összeveszett. Levették fejről a kalapot, mely elrepült vagy négy méternyire. Utánaszaladt a kalapnak, amíg fel nem kapta. «Ez az igazil» szólt ekkor a véletlen, mely most a rádió-antenna legtetőjén ült. Az emberünk nem tudta, hol töltse az éjszakát. Lefeküdt a liget egyik padjára és a családjáról, feleségéről és gyermekéről álmódott. Egy rendőr szedte fel és elvitte a menhelyre. Amikor másnap reggel elhagyta hálólhelyét, észrevette, hogy kalapja az éjszakai verekedésnél beszakadt. Valami fehérség kacérkodott mögötte. Egy papírlapot húzott ki belőle és felbontotta. Csekk volt, egy newyorki bankra. Így akarta ezt az öreg öröktagyó, az amerikai kereskedő. Akarata beteljesült, megkerült az örökös.

Délután a bank egy tisztviselője eljött az emberért. A rendőr bevezette a cellába. A sarokba húzódva feküdt ott és aludt a priccsen. És amíg aludt, gazdag ember lett belőle. Néha így is játszik a véletlen az emberrel...

Jon Paulsen

Kelengyebeszerzésnél kérjen ajánlatot

Zörgő Fános-tól

vászonáru - kelengye - szaküzlet
textiláru nagy- és kiskereskedés

Budapest, V., Deák Ferenc-u. 19

Kelengyeösszeállítás 450.— Ft-
tól, díjtalan költségvetés és be-
mutatás meghívásra vidékre is

Zörgő kelengye fogalom

ÉLETMŰVÉSZET

(A hétköznapi szabályai)

Amikor reggel fölnyitod a szemed, ne az jusson az eszedbe, hogy megint folytatni fogod mindennapi munkádat, aminek soha nem lesz vége. Hanem jusson eszedbe az a fölemelő érzés, hogy hármas kötelességet teljesítesz: családod, ember-társaid és önmagad iránt.

Amikor íróasztalod mellett ülsz, vagy munkahelyeden tartózkodol, ne keserítsen el az, hogy milyen lassan múlik az egyébként vilámgyorsan elröppenő idő. Hanem boldogítsd az a tudat, hogy minden perccel előbbre haladtál munkádban, amit mégis csak a te kötelességed elvégezni.

Amikor feljebbvalóiddal érintkezel, ne siránkozzál azon, hogy számodra kisebb jelentőségű szerepkört írt elő az élet. Hanem vigasztaljon meg annak föltétele, hogy a magasabb állás több gondolat és felelősséggel jár, ami alól te mégis csak mentesítve vagy.

Amikor alantasaidal beszélsz, ne légy gögös és feljavalódott, mintha éreztetni akarnád velük, hogy te vagy a több, a nagyobb, a hatalmasabb. Hanem emlékezzél vissza azokra az időkre, amikor te még az ő helyükön voltál és mosolyogtál arccal, együttérző szívevel simogasd meg őket, akik a te multadat jelentik, amire mégis csak jólesik visszaemlékezni.

Amikor dolgozod végeztével hazatérsz, ne az a hazug gondolat foglalkoztasson, hogy megintholtjára dolgoztad magadat másokért. Hanem jusson eszedbe, hogy otthonodban is épp olyan megfeszített munka folyik, mint a tiéd és ez a munka teérted történt.

Amikor pedig lefeküdtél, ne azon tépelődjél, hogy holnap újra ott fogod folytatni a munkádat, ahol ma abbahagytad. Hanem boldogítsd az az érzés, hogy újra egy napod múltott el eredményes munkában.

Magyar felújítás — magyar bemutató

Írta Kárpáti Aurél

A NEMZETI SZINHÁZ

közvetlenül karácsony előtt újította fel Mikszáth — Harsányi népszerű Noszty-darabját, amely annakidején a Vígsházban olyan emlékezetes sikert aratott. A Noszty-fiú esete Tóth Marival a nagy humorista egyik legtüskésebb, legkesnyesebb regénye. Vérbeható társadalmi satíra, mosoly derűje mögé rejtett éles-kegyetlen bíráló. Sötétebb képet ennél azóta sem igen festett magyar író a gentryvilág léha gondolkodásáról, erkölcsi gyengeségéről, könnyelműségéről és cinizmusáról. Az ősi vagyont elherdáló öreg Noszty, aki váltohamisító huszártiszt-fiaból egy-kettőre szolgálóbíró csinál jó összeköttetéseiével, majd a nyalka fiatalúr érdekházassága révén, minden skrupulus nélkül, furfangos cselszövényvel akarja visszaszerezni az elűzött nosztaházi birtokot: Mikszáthnál érezhetőleg egy egész osztály képviselője. Fölsülését a kemény moralista nem is sok részvétellel kíséri. A „Nosztyak” hibáinak elkendőzésére kevés szépítőszert pazarol, ellentétben régebbi, enyhén ironizáló, tréfásan csipkelődő „vármegyei” történeteivel. Am, úgy látszik, megvan a könyveknek az ő sorsuk. Kivált, ha olyan ügyes és biztos színpadi érzékű dramaturg kezébe kerülnek, mint Harsányi Zsolt, aki a Noszty-fiú regényének satírikus bordában szőtt, érdes-szálkás alapszövegét nemcsak teljesen újraszabta a színpad számára, hanem lényegéből is meglehetősen kiforgatta. A keserű csúfolódást Harsányi egyszerűen kihagyta Mikszáth-ból s a bíráló vitriolos satírját érzelmes limonádévá édesítette. Rokonszenves operetthősöket fargott a két Nosztyból, akik szinte ártatlanul kerülnek bajba és szerencsésen úsznak meg minden bonyodalmat. Színpadilag ez a lelki-átöltötöttség nyilván hasznára vált a szerzőnek. Mikszáthnak viszont annál kevésbé. Már csak azért sem, mert így a darab folyamán helyell-közzel mégis kiütököző karcos íz egyenesen bántóvá lesz, nem szólva külön a hazug-hamis happy-endről. De hát felesleges lenne elkésve kezdeni vitát, mikor a közönségsiker már régen igazolta magát a darabot. Nem ok nélkül. A Noszty-fiú megszelídített színpadi esetébe tudniillik még így, az említett alapvető kifogás ellenére is, rengeteg friss szín, számos eleven figura, hálás helyzet és zamatos párbeszéd mentődött át a regényből. Legtöbb jelenetéből jóleső humor árad, ami sok mindenért kárpótolja a nézőt.

Az előadás — némely vonatottságát nem véve számba — igen jó. Különösen megkapó Csorotó öreg Noszty-ja, a „honszerző” kibúbulás nagy jelenetében. N. T a s n á d y Ilona elragadó komikai művészetének kiteljesedése külön meglepetés, a pergő beszédű, szele-kótya Tóthné szerepében. A többiek közül főképp Kürthy György válik ki. A díszletek szépek, Nagy Adorján rendezése gondos.

A VIGSHÁZ.

ugyancsak karácsony hetében mutatta be a tavaly váratlanul, tragikus körülmények között elhunyt, fiatal, tehetséges humorista: Aszlányni Károly posztumusz vigjátékát. A darab tulajdonképpen csonkán maradt, félbeszakadt meséjét a színház fejeztette be valamelyik házi szerzőjével. Ez a Péter című, háromfelvonásos komédia kissé mesterkéltén kiesztelt helyzetből indul ki s nem kevésbé valószínűtlenül folytatódik. Üreghy Péter, egy könnyelmű fatalembert, váltott hamisít gazdag nagybátyja nevére, amiért három hónapi börtönrre ítélik. Helyette Kovács Péter, egy „felfogadott” tisztességes mérnök ül le a büntetést, míg az igazi váltohamisító kiszövik Amerikába. Közben az előkelő nagybácsi megsajnálja eltévelyedett unokaöccsét — akit egyébként sohasem látott életében — és lányának rábeszélésére elhatározza, hogy jó útra téríti. Ezért szabadulása napján felkeresi a fegyházban, szóhoz sem engedi jutni és magával viszi birtokára, ahol Kovács Péter most már továbbra is Üreghy Péter szerepét kénytelen játszani. A derék, rokonszenves „unokaöccs” szoliditágán a nagybácsi nem győz eleget csodálkozni, lánya pedig természetesen beleszeret nagyszerű „kuzinjába”, aki részint viszonzszereti őt, részint rejtett olajjorrást fedez fel az üregi birtokon. Ekkor hirtelen betoppan az Amerikából közben visszatért igazi Üreghy Péter. Most már aztán ő keveri tovább a bonyodalmat, mígnem minden tisztázódik s mégis jóra fordul. A darabnak édes-kevés köze van a valósághoz. Merő színház. De tagadhatatlanul érdekes és mulatságos helyzetekkel szórakoztató színház. Könnyed igénytelenségében sem engedi ellankadni a néző figyelmét, amit persze hathatósan alátámaszt a jó előadás is. A szereplők közül elsősorban Góthot, Rózsahegyit, Ajtayt, Muráti Lilit, Dénest és Szillassy Lászlót illeti elismerés. A rendezés Hegedüs Tibor érdeme.

Egy angol, egy ír és egy skót elhatározzák, hogy közös vacsorát rendeznek és pedig piknik alapon, mindenki hoz valamit.

— En hozom a húst, — mondja az angol.

— En hozom a tésztát, — mondja az ír.

— En hozom az öcsémet, — mondja a skót.

♦

Az öreg minisztériumi dijnok felesége korholja a férjét:
— Látod, te mamlasz, ha nem volnál iszákos ember, már miniszteri tanácsos is lehetnél.

— Ugyan menj, — mondja a dijnok — valahányszor iszom, miniszternek képzelem magam.

♦

Két főpincér beszélget. Azt mondja az egyik:

— Nekem a legjobb vendégem az öreg Sauerkraut professzor.

— Miért? Mennyi borralalót ad?

— Borralalót nem ad soha, de minden nap fizet egy kávét és két süteményt, amit elfelejt megrendelni.

♦

Azt mondja az orvos a betegnek:

— Három-négy napig maradjon otthon és pihenje ki magát.

— Nem tehetem, doktor úr, — mondja a beteg.

— De hát miért nem?

— Mert csupa modern butorom van.

♦

A fiatal költők törzsasztalánál két hosszúhajú ifjú beszélget.

— Milyen szép oxford-inged van, — mondja az egyik.

— Csak most veszed észre? — feleli méltatlankodva a másik — már három hete hordom.

♦

Egy utazó odamegy egy vidéki városka vasutállomásának a főnökéhez és azt mondja neki:

— Mondja, kedves állomásfőnök úr, miért fekszik az állomás félóránnyira a várostól?

— Mert azt akartuk, — feleli az állomásfőnök — hogy lehetőleg közel legyen a sinekhez.

♦

Egy festő festeget a mezőn.

Egy gazdoember vidáman rászóli:

— Pingál az úr, pingál?

— Láthatja.

— Jól csinálja, a jebuzeusát! Hálás is vagyok érte, hogy a földem mesterkedik.

— Annnyira becsüli a művészetet, öregem? — kérdi a piktor.

Mire az atyafi sercint egyet s kivágja:

— Affenét! Hanem a vihar tegnap elvitte a madárijesztőmet...

DR. FOLDESNE «JUNO» KOZMETIKAI LABORATORIUMÁNAK KÉSZÍTMÉNYEI VEZETNEK! «JUNO» kozmetikai intézet, Budapest, IV., Károly király-út 24. szám. Telefon: 389-159. Szépségápolás. Végleges szőrtelenítés és szemölcsirtás felelősséggel. Tanítványok kiképzése. Díjtalan tanácsadás levél útján is.

Megszólal a kistisztviselő felesége Hóry László

Visszhang Papp Jenő: „Ha panaszkodol...“ című vezércikkére

LEVELE

Kedves Főszerkesztő Úr! Nem mulaszthatom el, hogy mikor hosszú idő után ismét kezembe vehettem az én kedves lapomat, az e felett érzett örömet kifejezésre ne juttassam. Éveken át voltam előfizetője a „Magyar Uriasszonyok Lapja“-nak, de a gondok, a megnyírbált tisztviselő fizetés miatti anyagi nehézségek lemondásra kényszerítettek. Egyszerűen nem jutott kultúr-igények kielégítésére. A helyzet azóta sem lett jobb, sőt talán rosszabb, én azonban nem akarom tovább nélkülözni az én kedves jó barátomat, az immár új köntösbe öltözött „Magyar Nők Lapját“. Valahonnan minden hónapban elő fogom teremteni azt a 2 P-t, ami lehetővé teszi nekem, hogy kezembe véve kedves lapomat, egy-egy órára elfelejsem minden bajomat, gondomat, hogy olvasás közben hadd higgyem, hadd érezzem magam magyar úriasszonynak. Furcsa kijelentés ez, úgy-e Főszerkesztő úr? Joggal kérdezhetné: „Miert, máskor nem érzi magát úriasszonynak?“ Nos, erre azt felelhetem, nem. Nem vagyunk úriasszonyok, legalábbis nem abban az értelemben, ahogyan ezt a szót azelőtt a szebb, boldogabb világban magyarázták. Csak dolgozó gépek vagyunk, hallgatagok, csöndesek, kiknek nincsenek igényeik, mert hisz hiába is lennének, kielégíteni úgysem lehet azokat.

A szebbnél szebb magyar könyveket nem nekünk írják, mert hiszen nekünk kölcsönkönyvtári díjra sem telik, nem hogy könyvvásárlásra, híres magyar művészeink nem nekünk játszanak, rongyos ruhában, foltozott cipőben nem lehet színházba menni, még ha ingyen adnák is a jegyet. Mi kénytelenek vagyunk beérni azzal, amit annak idején az iskolában, az egyetemen magunkba szívunk, tovább haladásra sem időnk, sem pénzünk. Befelé, magunknak és családunknak élünk, társaságba nem megyünk, fáj az elmaradottságunk. Erre vonatkozólag mondtam, illetőleg írtam azt, hogy kedvenc lapom olvasása közben újra úriasszonynak érzem magam.

Mi nem panaszkodunk, Főszerkesztő úr, mi már megtanultunk hallgatni. Mi tudunk mosolyogni, mikor sírni lenne kedvünk, mi el tudjuk hazudni az urunk előtt a gondokat, nekünk már szinte nincsenek igényeink. A mi lelkünket nem kísérti sem a bálkó fénye, sem az ezüst róka. Mi csak szeretnők, ha a gyermekeinknek tudnánk egy pár cipőt venni a régi rongyos helyett, az urunknak másik téli kabátot, hogy ne mondhasa többé neki a jófizetésű felettese: «Maga úgy néz ki ebben a kabátban, mint valami koldus.»

És igen, ha jutna rá, magunknak is egy olcsó kis flanel pongyolát, mert a régít már semmiféle művészettel nem lehet felfrissíteni. De beérnők azzal is egyelőre, ha pár gombolyag horgoló cérnát vehetnénk, hogy legalább kézimunkázhassunk, vagy cérnát, hogy foltozhassunk, de nem lehet. Mert, nem tudni mi okból, ezek a cikkek eltűntek az üzletekből. Oh, mi le tudunk mondani a kávéról, a teáról, a kakaóról, rizsről és borsról. De a foltozó cérnáról már kissé nehezebb lemondani, mert fehéremünk minden egyes darabja, pár napi viselés után újból és újból tü és cérna után kiált. Itt tartunk már Főszerkesztő úr, mi: a kis tisztviselő feleségei. Magunk varrjuk már régen az urunk és a nagy fiunk ruháját is, nehéz volt megtanulni, de a szeretet mindenre képes, a régi elviselt férfiruhából magunknak művészkedünk össze valamit. Mert ez már művészet, a szegénység művészete.

És mi még mindig hallgatunk és mosolygunk. De Önöknek, férfiaknak meg kell éreznük, hogy az erőnk fogytán, mosolygásunk egyik napról a másikra letörölődhetik az arcunkról, hogy a nélkülözés keserű vonása foglalja el a helyét, mikor aztán már hallgatni sem tudunk majd tovább mert beszélni, segítségért kiáltani kényszerít bennünket az anyai és a hitvesi szeretet.

Nehéz, rettenetes nehéz lehet a finn nők élete a mai küzdelmes napokban, szánom a lengyel anyákat, kiknek idegenben kell tengetni reménytelen életüket, fejet hajtok a spanyol nők előtt, kik téglánként hordják össze újra Toledót. De a finn nők sorsában minden finn nő egyformán osztozik, a lengyel nő mind hontalanná vált, a spanyol mind ott van a munkánál. Nálunk nem minden magyar nőt ítéltek a gondokkal és nyomorúsággal telt életre s bár nem ismerem az irigységet, mégis kérdezem, miért csak a tisztviselő családokon nem tudnak, nem akarnak segíteni? Miért kell csak nekünk lemondani mindenről, a legszükségesebből is?

Sok miért, melyekre nincs felelet. Sokat, nagyon sokat tudnék írni Főszerkesztő úrnak, de félek, hogy így is túlságosan tesztem próbára türelmét. Nekem jól esett mind ezeket elmondani, Ön pedig, ha egyáltalán volt ideje elolvasni, dobja a papirkosárba. Csak egyet kérek, írjon minden egyes lapjában kedves vigasztaló szavakat a magyar tisztviselő asszonyokhoz, az Ön lélekkel teli írásai segítenek nekik elviselni a gondokat. Tartsa bennünk a lelket, mert sokan vagyunk, akik már úgy érezzük, nem bírjuk tovább és szívesebben vállalnók a halálveszélyt, mint ezt a napról-napra jobban gyötrő, az idegeket lassan felőrölő úri nyomorúságot.

Szeretettel köszönti egy tisztviselő-feleség:

Zsarkó Ferencné.

A farsang már előreveti árnyékát. Anynyi eljegyzési hírt hallunk nap-nap után, mint a szezon kelles közepén a leg gondtalanabb években. Ime mutatóba egy fészkelja hímenhír: Telek Katinka grófnőt eljegyezte Schell Pál báró földbirtokos. Hedri Hedry Máriát, de genere Aba eljegyezte Baróthy György. Pászthory Ilona bárónő Aczél Zoltán főhadnagy, kassai repülőakadémiai tanár felesége lesz rövidesen. Csak napok kérdése Majthényi Zsófia bárónő eljegyzése Jankovich Dudussal. Vitéz Szegedi Gyula, a debreceni Víz- és Villamosművek vezérigazgatójának bájos leányát Katókat eljegyezte dr. Horváth Károly orvos. Tavay Boriska pedig Zaymus Vincével váltott gyűrűt.

Minden pompától mentes, halk főúri esküvő zajlott le a napokban a Kapisztrán Szent Jánosról elnevezett helyőrségi templomban. Berzeviczy Edithet, berzeviczei és kakas-lomnici Berzeviczy Béla és felesége néhai szül, bir. báró Kiel-mansseg Anna, Gföhl bárónője és örökös úrnője leányát, vezette oltárhoz Zichy Gábor gróf, néhai vásónkői gróf Zichy Vladimir és felesége szül. zichi és vásónkői gróf Zichy Melanie fia. A szertartást Hász István tábóri püspök végezte. Az esküvő után ebéd volt a Nemzeti Kaszinóban. A fiatal pár a férfi katonai szolgálata miatt nem mehetett hosszabb nászútra.

A fillafüredi Palota-Szálló az elmúlt hetekben egy svájci világhotel képét mutatta. A legelőkelőbb fővárosi társaság tagjait láttuk esténként a hatalmas kandalló előtt a rádió híreket hallgatni a világ minden tájáról. Ott voltak Törley Bálint államtitkár, Antal István államtitkár, Konkoly Thege Gyula ny. államtitkár, gróf Bethlen Pál földbirtokos, Orbók Attila, Schuck István vezérigazgató, Aschner István és János vezérigazgatók, Beck József vezérigazgató, Láng Imre igazgató és sokan mások. A földművelésügyi minisztérium különben nagyon kedves meglepetésekről gondoskodott a vendégek számára. Beszerezték egy keskenyfilmfelvétel és vetítő berendezést, amelynek segítségével bárki lefotografálhatta magát szórakozása közben és este a hallban már gyönyörködhetett filmszereplésében.

Kósa István dr.-t az Oxford Group világszervezet egy esztendő angol tanulmányútra hívta meg. Kilenc angol ifjúsági vezető járt itt a napokban, azok hozták a meghívást az egykori ifjúsági vezetőknek. Az angol vendégek különben éltek az alkalommal és olyan mennyiségű nehéz italt fogyasztottak el, amelynek az árából kitelnek négy-öt magyar fiatal ember egy esztendő angol tanulmányútra.

Karay Kálmán főjegyző esküvője volt külső körülményei folytán az utolsó hetek egyik legérdekesebb esküvője. Az esküvő Rómában, a Szent Péter templomban zajlott le. A szertartást Monsignore De Angelis, a San Pietro plébánosa végezte. A tanuk pedig Papp Imre miniszteri főmérnök és dr. Drágffy Miklós törvényszéki bíró voltak Budapestről.

VILÁGSZÉP ASSZONY

LAZÁR ISTVÁN TÖRTÉNELMI REGÉNYE

5. Kialszik egy csillag...

A menet megállt a torony alatt.

— Mit akartok? — kiáltott le a dombról az őrzető tizedes.

Diomedes előresietett.

— Haldoklót hozunk. Föl kell vinnünk az őrtoronyba...

— Kinek a parancsára?

— A királynő rendelte így.

— Élő ember be nem léphet ide, — jegyezte meg az őr.

— Tudom, — mondta Diomedes, — de ez pillanatok múlva már halott...

— Akkor sem, — vont vállat a tizedes. — Se élő, se holt...

A pontusiak ölkében tartották vérző vezérüket.

— Kleopatra! — kiáltott föl Antonius.

A királynő megjelent az őrtorony felső ablakánál.

— Ki szólít? — nézett le sápadtan.

— Én... én vagyok... — tárta feléje karját Antonius.

Megmozdult, mintha ki akarna ugrani a pontusiak keze közül. A vér áttört köpenyén.

— Antonius! — sikoltott Kleopatra. — Mi van veled?

Antonius sápadt feje visszahanyatlott a katonák karja közé.

— Mi történt, Diomedes? — kiáltott le a királynő.

— Kardjába dőlt, — hangzott a válasz.

Kleopatra elünt az ablakból és lerohant az őrtorony lépcsőjén.

— Nyissátok ki! — verte a paszpántos ajtót. — Őrség, nyisd ki!

— Nem lehet, — szólt be a tizedes.

— Parancsolom! Én, Egyiptom koronás királynője! Nyisd ki, barbár!

— Itt Róma parancsol és nem te, — fordult el a katoná.

Kleopatra kis ökle verte a pántos ajtót.

— A gyermekeim apja... beszélni akarok vele... Az uram! — sírt föl jajveszé-

kelve. — Az én drága, szerelmes uram... Meghalok, ha nem szólhatok hozzá...
Legyen szíved!

— Nem bánom, — szánta meg az őrzető. — Egy pár szót. Aztán el a torony alól. Dolabella jöhet és szíjat hasít a hátunkból...

Intei, hogy a sebesültet hozzák közelebb.

— Antonius, mit cselekedtél? — sírt Kleopatra hangja az nehéz ajtón keresztül. —
Hát nem gondoltál énrám?

— Amikor meghallottam, hogy véget vetettél életednek...

— Ki mondta?

— A főpap. És közölte utolsó üzenetedet, hogy kövessék...

— Átkozott gazember! — jajdult föl Kleopatra. — Rágyúitatom az Izisz-szen-

rélyt!... Elevenen perzseltetem föl, hazug isteneivel együtt!... Hazudott!... Törbe-

csalt!...

— Törbecsált, — ismételte Antonius elhalón.

— Octavianus követelte, hogy adjunk át neki, különben fölégeti Alexandriát s gyer-

mekeimet fölkoncoltatja... Egessel! Koncoltassa!... És ez a gazember, hogy meg-

mentse a várost...

— A főpap gyűlölt, — tördelte Antonius, — de most okosan cselekedett... Kleo-

patra, búcsuzom tőled...

— Látni akarlak! — örvengött Kleopatra. — Meg akarlak csókolni... Szeretlek!

— Nyissátok ki az ajtót, — kérlelte őket Diomedes.

— Nyissátok ki... — suttogta Antonius is.

— Ki vagy? — hajolt föléje az őrzető. — A nagy Antonius?

A haldokló némán bólintott. Az őrség tiszteltett.

— Nyissátok ki! — verte Kleopatra az ajtót. — Arannyal és drágakövel töltöm meg

síkatokat... Nyissátok ki!

— Kinyitnám, — kocogtatott dárdájával az ajtón az őrzető, — csakhogy Dolabella

elvitte az őrtorony kulcsát...

— Törjétek be!

— Nem szabad.

— Pedig nekünk is érdekünk, hogy itt maradjon, — szólt el magát az egyik

katoná.

— Engedjétek hozzám! — jajveszékelt a királynő. — Hadd gyógyítsam a sebet...

— Hacsak az ablakon föl nem húzzák szolgálóid, — hunyorgott az őrzető

ravaszu. — Nem tehetünk egyebet...

Kleopatra felujjongott.

— Az ablakon?! Felhúzzuk! — és a körlépcsőn felrohant.

— Kleopatra... — nyögött Antonius. — Elhagy az eszméletem...

— Mindjárt, uram! — bátorította Diomedes. — Nézd, ott van már...

Fent a toronyablakban megjelent Kleopatra sápadt feje.

— Segítsetek! — kiáltott le izgatottan. — Hurkoljátok rá...

A szolgálók kötélcsomót dobtak le. Antonius az ablak alá vitték. Hónalijára és két

lábára hurkolták a köteleket. A szolgálók fölfelé kezdték húzni. A pontusiak is

emelték, tölték, amíg érték, aztán egymasmellé állították, hogy felfogják, ha mégis

visszaeitenék. A nép összefutott a torony alatt.

Antonius lógott a levegőben. Csupa vér. Sápadt feje hátra-hátrabilen, de fölemeli

megint. Véreres szeme az ablakon függ. Kleopatrát nézi. A kötelek megfeszül-

nek, omlik a vakolat, surrog a köpor, ahogy a vérző test oda-odadöndül a torony falához.

Véres haldokló, zokogó asszony, két lihegő szolgáló, lent sápadt harcosok, tehetetlenül kell nézniök az asszonyi erőlködést. Jajszó. Láрма. Biztatás.

— Visszaeitek!... Mindjárt visszaeitek!...

— kiáltotta valaki.

— Az istenek bosszúja... Egyiptom

zsarnoka volt...

A sokaságot vad izgalom, keserűség,

fájdalom, kétségbeesés fogta el,

— Húzd! — ordítottak a torony alatt re-

kedten. — Húzd!

A kötél megállt s a vérző test a falhoz

vágódott. Hull a vére, mint a nagy-

szemű, hólyagos cseresznye, s a torony

alján fölissza a homok. Világ ura...

Kleopatra! Fájdalmak királynője...

Könnny tört elő a szemekből, az őrk

emberi részvét könnnye, mely két szív

tragédiájában önmagát siratja... Szi-

tok. A pontusiak ökle megfeszült. Jaj-

veszékélés. Az asszonyok lent a torony

aljában sírva takarták el arcukat, hogy

ne lássák a pillanatot, amely pontot

tesz egy nagy, lángoló, bünhös és szép-

séges, emberien gyászos és istenien csodá-

latos szerelem végére...

Kleopatra, két szolgálójával, húzta a kö-

telet. Arcát eltorzította az erőfeszítés,

a félelem, a fájdalom, a kín. A kezében

van és nem ereszt!... Ozirisz isten

húzza lefelé a halálba, de nem, nem

ereszt!... Fehér kecscuklóján piros

sebet tört a durva kötél, de nem en-

gedi el!... Szeme, mint a kőszobroké,

halántékán szétpattanásig dagadnak az

erek... nem sír már, nem jajveszékél,

nem könyörög, nem imádkozik. csak

küzd néma erőfeszítéssel, minden idegél-

ve, szívvel-lelkével, asszonyi szerelmé-

nek halálbakövült nyugalmával — és a

kötél szűkül, szűkül, mind kisebb és rö-

videbb...

— Húzd! — tombolt a tömeg odalent.

Két singnyire van már az ablaktól, de

ez a két sing maga a végtelenség! A

három asszony fent kékülő arccal zihál,

lent pedig örömujiogás tör fel és is tap-

sol a tömeg. Halálos játék... Csönd...

Úri társaság

KEDVES ELŐFIZETŐINKNEK

és olvasóinknak, kik a karácsonyi ünnepek és ünnepnapok alkalmából jókívánságaikkal és üdvözlő soraiikkal kerestek fel bennünket, ezúton mondunk köszönetet, de szívből fakadóan, hálás köszönetet.

AZ 1939. ÉV LEGSZEBB KÖNYVE.

amelyet a Magyar Bibliofil Társaság I. díjával jutalmaztak, megint csak a Hungaria-nyomdából került ki. Kétszeres örömmel közöljük ezt olvasóinkkal, mert hisz a Magyar Nők Lapja tipográfiai kiállítása is ennek a nyomdának művészi ízlését dicséri. A könyv, amely ismét méltónak találtattott arra, hogy az év legszebb könyvének epitheton ornsátsát viselje: a Hungaria-könyvek 6. számaként jelent meg. „Régi játékkártyák” címen, Kolb Jenő bravúros összeállításában és kísérszövegével. Amit azonban külön ki kell emelnünk és amiért a nyomda vezető- és művészgárdáját a legnagyobb elismerés illeti meg: a papír, a betűk rajza és a színesnyomású képek valóban művészi kivitele.

A közismert SEMLER cég mindennemű finom szöveteiben ma is nagy a változtaték.

HIMEN-HIREK.

Kubinyi Évát, lapunk volt tisztviselőjét, január 20-án vezeti oltárhoz Miklós Géza MÁV-főtiszt. Tanuk: Kubinyi Ferenc MÁV-főfelügyelő és báró Horeczky Ottó ny. bankigazgató. — Alsászi Vitál Gyula ny. áll. alezredes és Kaluszka Mária leányát, Ilonát, kedves előfizetőnk, a m. kir. honvéd Ludovika Akadémia I. kápolnájában oltárhoz vezette Demjén Károly m. kir. főhadnagy, Demjén (Kirchleher) Károly ny. áll. m. kir. tábornok és jutásfalvi Márton Anna fia. — Özv. Hajós Miklósné, községi kedves előfizetőnk leánya, Erzsébet és Varga István üzemi tisztviselő örök hűségét esküdtek a községi Jézus Szíve templomban. — Radványi J. János és neje, Jávor Hermin fia, Miklós, fegy. tiszt. eljegyezte Lőrinc Irénkét, Wekerletelepről. — Véghelyi Anna kedves előfizetőnk és Horváth László a Rezső-téri templomban házasságot kötött. Tanuk voltak: Véghelyi Antal és Török Sándor. — Tóth Lonci Baba kedves előfizetőnk eljegyezte ifj. vitéz Csicsai János MÁV tiszti tanfolyamhallgató, Mezőtúron. — Dezséri Bachó Katinka kedves előfizetőnk a Ludovika Akadémia kápolnájában oltárhoz vezette dr. Harmos Gyula m. kir. főorvos. — Zemplényi Mária rimaszombati kedves előfizetőnk és Pettik Gyula örök hűségét esküdött. — Táskay Pál ny. MÁV áll.-előjáró és neje leányát, Bözsikét eljegyezte Hornyán Iván MÁV-tiszt, Keszthely. — Bobkó Sárkát Egerből eljegyezte vitéz Bedővári Ferenc, sásdi előfizetőnk. — Tolnay László kir. p. főfelügyelő Magdolna leányát eljegyezte bilkei Pap Miklós, Miskolcon. — Napholez Éva Boriska soroksári kedves előfizetőnk eljegyezte dr. Napholez József m. kir. honvéd-főorvos, Kecskemét. — Dietrich Vilma okl. tanítónő miskolci kedves előfizetőnk eljegyezte Szabó József tűzérhadnagy.

MŰVIRÁG, dísztoll, eredeti különleges-ségek, menyasszonyi koszorú és fáttyol Grosznál, IV., Sütő-u. 1.

ANGYALKÁK ÉRKEZÉSE.

Paronay József és neje, szolnoki kedves előfizetőnk boldogan jelentik, hogy kis-lányuk született, aki a szent kereszttségben az Éva Borbála nevet kapta. Kereszt-szülők: Körmendi Ferenc és neje és dr. Beliczky Olivér szolnoki lakosok.

Utána örömsikoltás. Kleopatra lenyult és megragadta haldokló szerelmését. Oliei már karjával és húzza befelé.

— En drága Antoniusom! — pihegte győzedelmesen.

A kereveire fektették óvatosan.

— Csakhogy mégegyszer látlak... — sóhajtotta Antonius. — Most már meghalhatok...

— Elini! — zokogott fel Kleopatra. — Halottaidból is föltámasztalak...

Antonius szeme ott csüggött égőszemű, csókosajkú szerelmésén. Kialvó csillag, de még van fénye. Az örök férfilelek szerelmes boldogsága és fájdalma ragyogott föl benne tisztán, lángolón.

— Meggyógyítalak s térdenállva fogok könyörögni kegyelemért, — simogatta Kleopatra. — Odaadom mindenemet, birodalmamat, koronámat, kincseimet, életemet az életedért... és tudom, hogy meghallgat Róma szíve... Elmegyünk egy kis zúgba, egy lakatlan szigetre s két kezemmel fogok dolgozni érted, Antoniusom... — Jön a halál!... — sutogta Antonius. Kleopatra fölfejhajolt és meglátta szemében a búcsúzó életet. Arca viasz-sárga, szemhéja kékül, vonásai megnyúlnak s halántéka kiszögeletesedik. A halál küszöbén van...

— Ki könyörül rajtunk? — sikoltott föl kétségbeesetten. — Az orvosomat!

Megszagatta köntösét, ütötte-verte magát, pirosrafestett korméval marcangolta arcát, keblét s örjögve tépdeste haját.

— Uram! Szépséges, drága férjem!... Junó sem áldotta meg életünket a házasság szentiségével, de azért eszser inkább az enyém voltál, az uram voltál, a férjem és imádottam... Szenvedő asszonyok legfőbb pártfogója: Vénusz... te latin istennő, én, a görög-egyiptomi nő, hozzád imádkozom. Jöjj és ölj meg engem, csak segísetek szerelmes uramon!

Örjögve sírt, míg leroskadt a kerevet előtt, amelyen már haláltusáját vívta a világ egyik legnagyobb és legszerencsétlenebb embere.

— Tudjátok-e, ki hal meg? A szerelem költözik el e földről...

— Szomjuhozom... — sutogta a haldokló római. — Bort...

Aranykehlében édes görögbor. Ivott belőle és megkönyebbült. Seblázát oltotta az édes-hús csepp és kintörte szemében megcsillant valami ragyogás.

— Az ablakhoz... ülj mellém, Kleopatra... hadd lássam ezt a várost... ahol olyan boldog...

Odatolták a kerevetet s Antonius tekintete átremegett az árbcerdőn, a napsütötte, színes távlaton, a tenger felé. Arra van Róma... az ő hazája, mely megragadta és számkivetette... Mély sóhaj szakadt föl belőle, aztán megfogta a királynő remegő kezét.

— Ne sirass... A világ legboldogabb embere voltam... és tudom... hogy a halál... se választ el... tőled...

— Az sem, — könnyezett Kleopatra. — Az istenek kegyesek lesznek hozzánk és együtt halunk meg...

A haldokló tekintete ott révedezett a nagy kikötő színes, eleven életén.

— Elműlik minden, — zengett Kleopatra hangja, — de a mi szerelmünk nem múlik el soha...

Simogatta, csókolta Antonius kezét.

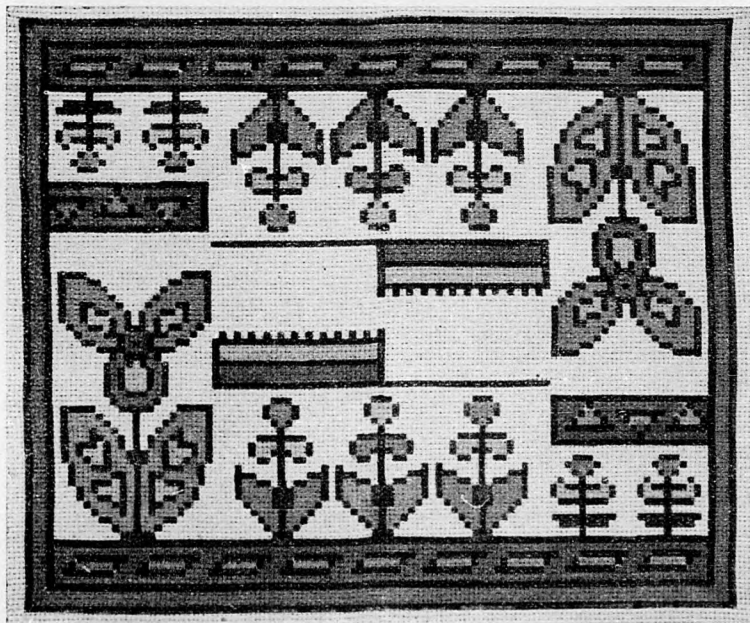
— Nem bú... csu... zom, — lihegte elhaló hangon a férfi. — Ve... led... ma... ra... dok... Kleo... —

A halál angyala megállította szívét.

— A kristálypalackot, — intett Kleopatra.

És felfogta benne egy elszálló, nagy élet utolsó lehelletét. A palack száját aztán lefelé fordította és gyorsan lepecsételte.

Philippi hősének halott arcán mindent megbocsátó mosoly merevült... (Folytatjuk.)

Modern mintájú gobelinpárna. Beszerezhető a MUL Kézimunkaboltjában (Teréz-kört 6.).

HÁZTARTÁS

Rovatvezető: ifj. székasi Sacelláry Györgyné

Olaszleves. 6 deka vajból sűrű rántást készítünk, addig keverjük, míg pirulni kezd, aztán adunk bele 6 evőkanál reszelt sajtot, kevés törött borst és felöntjük vagy húslével, de jó vizel is és jól forraljuk. Leveses tálban elkeverünk 2 tojás sárgáját, 2 kanál tejfelt és ráöntjük a jó forró levest. Külön sós vízben főzünk darabokra törtelt csótészta és leszűrve a levesbe tesszük.

Uborka-mártás. 5 darab ecetes uborkát szeletekre vágunk, vékony világos rántást készítünk és belekeverjük a felszeletelt uborkát. Aki kedveli, kevés reszelt hagymát is tehet bele. Ha van szárított kapor, azt is teszünk bele, az kitűnő ízt ad neki. Kevés ecettel ízesítjük és csontlével vagy vízzel felelesztjük. Tálalás előtt sózzuk és tejfelt adunk bele ízlés szerint.

Makarónis omlette. A legvékonyabb makaróniból annyit főzünk ki, hogy mindenkin körülbelül egy marék jusson. Csinálunk cukornélküli palacsintátészta, belekeverjük a kifőtt makarónit. A palacsintásütőbe tesszünk egy diónyi zsírt, ha már jó forró, beleöntünk egy merőkanállal a tésztaból, de ügyeljünk, hogy a makaróni egyenletesen legyen mindenütt, ha az egyik oldala megsült, lapátal átfordítjuk a másikra, ha ez is megpirult, tálra csúsztatjuk, meghintjük reszelsajttal és összehajtuk. Ezt addig ismétéljük, amíg a tészta tart, melegen tálaljuk. Palacsintátészta körülbelül minden személyre egy tojásból készítünk.

Levesben főtt párolt fehérpecsenye. Jó húslévest készítünk fehérpecsenyéből. Ha a hús jó puha, kivesszük a levesből, megtűzdeljük szalonnával, tepszi aljára szalonnaszalleteket és hagymakarikákat teszünk, kevés vizet öntünk rá és ráhelyezzük a tűzrelet húst Gyakran öntözve, szép pirosra sütjük.

Matrózhús. Vesepecsenye és borjúhúsból 1½ kilót kis apró kockákra vágunk. Egy lábosban 2 evőkanál zsírt felolvasztunk, 2 kisebb hagymát finomra összevágunk kevés petrezselyemzöldjével és a forró zsírban 3—4 percig pároljuk. A húst beletesszük, kellően megsózzuk, kevés törött borssal és ha van, egy kis húsléves hozzáadásával (ha nincs leves, víz is jó) puhára pároljuk. Ha megpuhult hozzáöntünk kis pohár vörösbort és kevés majoránna, így forraljuk, míg teljesen puha lesz a hús. Mély tálban tálaljuk.

Szalámi készítése házilag. Négy kg sertéshúst, 4 kg marhahúst a lehető legfinomabbra darálunk, megsózzuk, 3 kanál tört magyar borst teszünk bele. 1 kanál szegfűborst, 1 kis kanál salétromsót, amelytől szép piros lesz a szalámi. Erősen ki kell gyúrni és keményen beletölteni a bélbe, mert olyan keményen kell a bélben lennie, mint a fa. A két végét spárgával erősen el kell kötni, vizet forralni és pár percet beletenni. 2—3 nap múlva a füstre akasztjuk s ha onnan levetünk, átrostalt fahamuban forgatjuk és szellős helyre akasztjuk. Legjobb 2—3 hónap múlva.

Stefánia sült. Egy kg borjúcombost ujjnyi vastagra kiverünk, megsózzuk, kis, apróra vágott zöldséget, töröttborst

hintünk rá, 5—6 keményre főtt tojást megtsírtva — végüket levágva — egymás mellé illesztünk, aztán a húsbacsaivarjuk s cernával jól átközzük. Egy lábosba egy nagy kanál zsírt teszünk, ha forró, betesszük a göngyöveget, egy kanálka ecetet teszünk rá s 1½ óra hosszat sütjük, mindig kis vizet adva hozzá. Ha zsírjára sült, kivesszük s 1—2 kanál lisztet, 2 kockacukrot szép barnára pirítunk s felelesztjük. Teszünk bele ½ hagymát, kis citrom héját, levét, 1—2 kanál mustárt, jól felközzük, adunk bele 2—3 deci jó tejfölt s ha felforr, átszűrjük. Cukrot is ízlés szerint, hogy kellemes, pikáns íz legyen. A húsról a cernát leszedjük, szepe, ujjnyi szeletekre vágjuk, tálra rakjuk s körítjük párolt rizzsel vagy zsírban sült krumplistésztaival. A levét aláöntjük.

Özv. Karátson Emilné.

Hölgyeim! Le a kötötűvel

Itt a XX-ik század szenzációja, a szab. „Rapid” kézi kötőeszköz. Munkája kézimunka. Minden kötési mintá köthető. Néhány óra alatt készíthetünk pulóvert, blúzt, vagy ruhát. Kézeltése egyszerű. Ára P 35.— Kérje 13. ismertetőt. Áruforgalmi Kft., IV., Sütő-utca 2. telemelet 3.

Tésztareceptek

Kikevert krém. 3 tojás fehérjét, 4 evőkanál cukorral, 3 evőkanál baracklével (de jó az eper vagy málna is), keverőtálban 1 óráig keverünk, de nem tűzön, csak asztalon. Ha már olyan sűrű, hogy a kanál megáll benne, poharakba rakjuk, minden pohár krém tetejére 1 szem befőttet teszünk és hideg helyre állítjuk tálalásig. (Megéri a fáradságot mert nagyon jó és mutatós.)

Túróslepény. Öt tojás sárgáját, 12 dkg vajot, 12 dkg cukrot, 12 dkg lisztet, kevés sót jól elkeverünk, aztán kikent tepsibe egyenletesen elkenjük. Tetejét darával szórjuk meg és rákenjük a következő krémet: 40 dkg szitán áttört túró, 1 egész tojást és az 5 tojás habját, tetszés szerint vaníliás cukrot elkeverünk, rákenjük óvatosan és világossárgára sütjük. Aki kedveli, kevés reszelt citromhéjat is tehet bele, ez nagyon jó ízt ad.

Almafelfűt. Négy nagy almát meghámozzunk, apró darabokra felvágjuk és ízlés szerint bőven cukorral, törött fahéjjal és kevés szegfűszeggel puhára főzzük. A megfőtt almát 2 tejszín áztatott, kicsavart zsemlyével szitán áttörjük, 5 tojás sárgáját 5 dg vajjal kikeverünk habosra és belekeverjük a szitán áttört almát és a tojások keményre vert habját. Vajjal kikent, liszttel meghintett formában, gőzben 1 óráig főzzük. Tálaláskor fahéjas vagy reszdes porcukorral bőven meghintjük.

Diósokocskák. Tizenkét dkg örölt diót, 22 dkg cukorral és 3 tojás fehérjével, kevés reszelt citrom héjával jól elkeverünk. Fehér papírra a sütőplére halmozókat rakunk és megsütjük.

Gyermekpiskóta. Hat tojás sárgáját 15 dkg cukorral jól kikeverjük, hozzáadjuk a 6 tojás habját, 1 evőkanál hideg cukorszirupot és 12,5 dkg lisztet. Kikent, lisztezett tepsiben sütjük.

Darafelfűt. A darát tejszín megfőzzük és kihűtjük. Hat tojás kemény habját 6 evőkanál cukorral elkeverjük és aztán keverjük hozzá a 6 tojás sárgáját, a kevés darát, kevés citromhéjat és 1 óráig gőzben főzzük. Gyümölcslezzel tálaljuk.

É T R E N D

1940 január 11-től január 20-ig

- CSÜTÖRTÖK:** Ebéd: tarhonyaleves, sertés-csülök sütve, sárgabors-püré, alma pongyolában. Vacsora: burgonya-lángos, sajt.
- PÉNTEK:** Ebéd: savanyú tojásleves, daramelet vagy császár-morzsa. Vacsora: gombás rántotta, bukta.
- SZOMBAT:** Ebéd: paradicsomleves, párolt félésl, lenecsfőzelék, rizstefült. Vacsora: füstölt oldalas, délről főzelék, alma.
- VASÁRNAP:** Ebéd: karfiolleves, tűzdel borjú-sült, celless burgonyasaláta, gombás rizs, krémes pité. Vacsora: hideg sült délről, felvágott, uborka vagy cékla, madártej.
- HÉTFŐ:** Ebéd: hamisleves, sárgabors-püré, burgonyanudli, alma. Vacsora: párizsi ecettel és hagymával sült burgonya vajjal, délről tészta, gyümölcs.
- KEDD:** Ebéd: csurgatott tésztales, rántott karaj, burgonya-püré, almás pité. Vacsora: sült hurka és kolbász, párolt káposzta, dió, birsalma-sajt.
- SZERDA:** Ebéd: rántottleves kiflikockával, töltött borjúszeg, sárgarépa-főzelék, talkedli ízzel. Vacsora: naprikás virstli, burgonya.
- CSÜTÖRTÖK:** Ebéd: gulyásleves burgonyával és csipekével. Túrósomlós. Vacsora: túrósarós kemény tojás, sajt, vaj, alma.
- PÉNTEK:** Ebéd: halaképes, rakott burgonya vagy paraj, bundás zsemlyével, farsangi fánk vagy mákos guba. Vacsora: paradicsommarás burgyantott tojással, délről tészta, maracsaláta.
- SZOMBAT:** Ebéd: bableves csülökkel, körömmel és csineltével, túrós csusza. Vacsora: kocsonya céklával, töltött alma.

Takarékos háziasszony

gázzal főz,
süt, fűt, hűt!

Ha tüzhelyén kívül vízmelegítésre, fűtésre, vagy hűtésre is gázt használ — szobánként havi 20 m³-en felül —

a „takarékgáz” 40%-kal olcsóbb: köbméterenként csak 12 fillér

Az itt következő néhány szám biztosan meggyőzi önt is arról, hogy a háztartás olcsó tüzelőanyaga a GAZ

	Fillér
Egy négytagú család fűzési költsége naponta kb.	20
Egy liter víz felforraltatása . .	1.2
Egy órai vasolás	4—5
A gázhűtőszekrény 24 órai üzemköltsége a külső hőmérséklettől függően	8—12
Egy fürdő készítése (100—150 liter fürdővíz)	12—18
Egy mosdóshoz szükséges melegvíz (10—15 liter)	1.2—1.8
Félórás fürdőszoba-fűtés	6—8

Használjon takarékgázt!

Felvilágosítás és tanácsadás a Gáz-művek Városi Irodáiban:

VII., Rákóczi-ut 18. I., Alagút-utca 3. Főzöbemutató előadások a gáz-takarékos használatáról minden kedden és pénteken d. u. 5 órakor a Gáz-művek VI., Vilmos császár-ut 3. I. emeleti bemutató-termeiben.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Felejthetetlen nyár. Az élet titokzatos óceánjában csak egy hullámfodor, csak egy felejthetetlen pillanat, egy lehullt virágszirm a szerelem, amin rajtafelejtjük a szemünket. A hullámfodor tovább sodródik, a pillanatot elnyeli az idő, a lehullt virágszirmot felkapja a szél, s a szerelem láza normálisra enyhül. Minden elmúlik, csak az emlékek maradnak meg. Az emlékek, amiket a bánat fényezőrája a szívünk középebe vetít. Hova meneküljön előle az, aki fél az emlékeivel való találkozástól? Hova? — kérdezi ön is. — A felelet egyszerű: ahhoz, akinek a szíve tiszta, akinek a közelében elhalványulnak az árnyak. Ne utasítsa el. Lelke előtt emelkedik ünnepi magasságba fogadalma s mi hiszünk, hogy less ereje megtartani, mert a boldogságát áldozná fel, ha bolygó fényeket kergetne. A kételkedés sűrű fátolán átsugárzik a vágyuk, az igazi élet, az, amelyik az örök nő szíve szerint való. A élet igazi és egyetlen tartalma, az ígéret beteljesedése által, aminek titka két szívébe van elrejtve. A nő és a férfi szívébe. Ezért keresik egymást örök időktől fogva. A kísértés megzavarta, de hiszem, hogy újra megtalálják azt a tiszta érzést, az otthon melegségét, ami halk muzsikaszóval hívja s a boldogság útját egyengeti számukra.

UTJELZŐ CSILLAGOK. Csak egy gyer-
tya lobogó fénye jelzi, hogy aki egy szál
gyufával meggyújtotta, aki kezében hor-
dozta, az élet útját világította meg vele
s a halvány fény mellett ért a célhoz.
Mindig csak csendben és nyugalomban
akart élni. Békesség önmagával és min-
denkivel, ez volt a hivatása. Szelíd lényén
megtört a vihar, lepatogzottak róla a ri-
deg szavak, nem érthettek el hozzá a ke-
mény, zord tekintetek. Szelíd tekintete
előtt elhamvadtak a gonoszság szikrázó
villámai. Jóságga, boldog enyhülétté cse-
desedtek mellette az indulatoktól terhes
szívek. Nem kimélték őt sem az Élet
rettentően komor fejezetét. Öntudatlanul
nyitotta fel a sebeket, belenézett átlátszó
kék szemével s bársonyos szavai melegé-
vel már gyógyított is. A Jóság lehet ilyen,
mint ő volt, aki tizenkét gyermekének a
szívét úgy viselte magán, mint ritka ék-
szert. Mai anyák megbabonázva állnak
meg, ha ilyen ritka szépségű történetet
hallanak s alig értik valóságát. Pedig nem
tett mást, csak a szíve volt tele szeretet-
tel. Adott mindenkinek belőle s minden-
kit boldoggá tett, akinek adott. Házassá-
gát ötenedik jubileumán Isten ajándéka
— tizenkét szép felnőtt gyermek koszo-
rúja fonja körül két boldog öreg ember-
pár életét, akiknek soha nem volt panasz
az ajkukon, akiknek a szíve háttával és
szeretettel hajol az oltárra. Aldja meg a
Mindenható további életüket és takarja
be ezután is a boldogság csodálatos pa-
lástjával szívűk.

Rózsák. Egy asszony, aki nem sir, nem
panaszodik, nem fél a holnaptól, ha-
nem mosolygva néz a jövőbe, mosolya
üzi el ura homlokáról a gondokat. Meg-
elégedett, nincsenek kielégíthetetlen igé-
nyei. Egyáltalán nincsenek igényei. Ekesé-
sége a szelídség és a jóság s ereje a hiú-
ság hiábavalóságán való felülemelkedett-
sége. Számára nem az irigyelt pompa,

nem a csábító jólét jelenti a megelégedést,
hanem a lélek derüje, a szív melege, ez
vonja be fényvel otthonát, ez sugárzik
vissza azoknak szeméből, akiknek tekint-
ete találkozik az övével. Milven mérhe-
tetlen áldás és milyen legyőzhetetlen erő
rejlik szívében, amelynek értéke meg-
haladja a kincsek kincsét. Boldog család
az, amelynek foglalatában igazgyöngy, az
asszonyi szív van belefoglalva.

Zörgő kelengye fogalom.

SZOMORÚ MENYASSZONY. Mélyen és
őszintén sajnáljuk, hogy időlegénye ta-
pintatlansága fájdalmat okozott Önnek.
Nem is értjük, miért nem örült ajándé-
kának, amit sajátkezűleg himzett a biztos
örömszerzés tudatában. Mentségére azt
hozzhatjuk fel, hogy a férfiaknak általá-
ban nincs érzékük a kézimunkák iránt,
nem tudják kellőképpen értékelni. Igaz,
hogy a maguk helyzetében nem is a
kézimunka értékelésén vagy nem értéke-
lésén van a hangsúly, hanem azon, hogy
Ön, a mátkája, készítette és névnap
meglepetésül adta neki. Ő is észrevette
tapintatlanságát, de csak akkor, amikor
elkomolygódása feltűnt. Igyekezett is jó-
vátenni, de a könny már kibuggyant a
szemből, nem lehetett eltitkolni. Mind-
járt le is törölte s a magyarázkodó bo-
csánatkéréssel elintéztnek tekintette a
sajnálatos nemtetszés nyilvánítását. Egy
kis fullánk azonban bennmaradt a szívé-
ben és fáj. Ezt is el kell távolítani. Ön a
lelkében is bocsásson meg és felejtse el.
A szegény béna asszony és két gyermeke
részére kedves olvasóink köréből Baumler
Edéné (Csepel) 10 P-t, ifj. P. J.-né (Mező-
kövesd) 10 P-t, Pászka Andrásné pénzügy-
őri fővigyázó neje (Szobránc) 2 P-t, Dr.
Ambrus István (Hajdúbószörmény) 5 P-t,
Huát Friderika tanítónő (Kisbuce) esom-
mag, Ördögőné (Losonc) esomag, Sz. É.
(Ménfőcsanak) esomag adományát eljut-
tattuk az illetőhöz, aki a jószívű adako-
zóknak mély háálval köszöni meg segí-
zésüket.

MÉLYEN TISZTELT SZERKESZTŐ ÚR!
Kérem, engedje meg, hogy én is hozzá-
szóljak ehhez a nagyon különös, de na-
gyon aktuális vitához. A leutóbbi szá-
mban olvastam egy nagyon kedvesen meg-
szerkesztett gondolatort, melyben a végső
konklúzió így hangzott: „Csakis a nő a
hibás!” Szeretném ha jobban megvizsá-
nálák, hogy tényleg csakugyan a nő, a mai
modern nő a hibás-e? Sajnos állandóan
halljuk illetékesek és illetéketlenek szá-
jából az elítélő megjegyzéseket rólunk,

Titok

Nők tiszta teintjüket gyakran
csak annak köszönhetik, hogy
emésztésükre kellő figyelmet
fordítanak. Kítőnő hatásával
Önök is
használ a **DARMOL**

mai nőkről, mai lányokról. Nézzük, kik
ezek, akik a hibák sokaságát vélik ben-
nünk felfedezni: egyrészt az öregek, nem
a mi korunkba tartozó emberek. Azt hall-
juk tőlük, hogy csak az a jó, a szép, az
elfogadható, ami akkor volt, amikor ők
még fiatalok voltak. A nősülendő férfiak
szerint rengeteg a mi hibánk és remény-
telen az állapot, hogy ők, a maguk szá-
mára megfelelő élettársat találjanak. Jól

KHASANA

Ajakrúzsok és Arcpirosító

az elegáns világ
kedvelt
kozmetikuma

Á R A K:

Ajakrúzs
P 1.20 és
P 2.90

Arcpirosító
P 1.80 és
P 3.50

Mindenütt kapható!

Forgalomba hozza: **MIHALY OTTÓ**
gyógyszerügység, Budapest, VI., Podmaniczky-utca 45.

van, hiszen nem is ajánlanék mindenkit
feleségnek és anyának a lányok közül,
ez természetes. Ellenben nézzük, jogos-e,
hogy a férfiak pálcát törnek felettünk?
Amíg tudok kisirtszemű édesanyákról,
akiknek fluk állandó bánatot szerez, amíg
tudok kisirtszemű feleségekről, akiknek
nincs miből gyermekeiknek éltet, ruhát
adni, mert az ura elmulatta, elkártyázta
a szükséges pengőket, amíg tudok olyan
fatalemberekről, akiknek csak az fontos,
hogy a kismemelt lányuk menynyi a ho-
mánya, addig nincs alap arra, hogy a nők
felett bírálatot mondjanak. Szeretném
tudni, hogy miért keresnek lelki érteke-
ket, ha az első pillanattól kezdve csak
az a fontos, hogy vajjon a kislányuknak
elég karcsú-e a bokája, dereka, nem ér-
des-e a keze, stb. Az „erősebb nem”
büszke címe még nem elég ahhoz, hogy
ítéljenek felettünk! Tanítsanak minket,
ha arra rászorulunk, de ne hangos és ci-
kornyás frázisokkal, hanem példával!
Verba volant, exempla trahunt! Ha mind
talpig jellemesek, egyeneslelkűek lenné-
nek, sokkal kevesebb lenne azoknak a
nőknek a száma, akik miatt mindnyáju-
kat megszölnak. Szinte hallom felzudulá-
sukat: hogyan is lehet minden férfit
egy kalap alá venni? Vannak jellemes,
értékes, szorgalmas, törekvő férfiak, akik
a családalapítást tűzték ki életük program-
jául! Hála Istennek, vannak! De vannak

Beretvás pasztilla fejfájás ellen

jellemes, értéken, szorgalmas, igyekvő lányok is, akiknek életcélja, hogy valakit egy egész életen keresztül boldoggá tegyenek és a hétköznapok minden gondját-baját megosszák vele! Ez a vita tart, amióta ember van a földön. De ezt a vitát kétezer évvel ezelőtt lezárta Valaki. Akik mindannyian mértékadóknak ismerünk el. Az eltelt asszony ott fekszik a földön, körülötte zúgnak a megkövezésre összegyűlt férfiak. Már-már elrepül az első kő a szerencsétlen asszony felé, amikor megszólal egy végtelen jószágos hang: „Aki közületek bűn nélkül való, az ussra rá először a követ!” És a felemelt kezek leereszkedtek!

Egy mai leány.

Szenzáció új magyar találmány forradalmasította a kézi kötőipart. A „Rapid” kézi kötőkészülékről van szó, amellyel egy nap alatt annyi munka végezhető el, mint a kötőtűkkel 10 nap alatt. A „Rapid” kézi kötőkészülékkel minden kötőminta köthető, munkája kézimunka, a szemek egyenletesek, minden fonálra alkalmas, kezelése egyszerű és a használati utasításból különös képzettség nélkül elsajátítható. Tetszetős és épuztíthatatlan. Ismertetőt küld: Áruforgalmi KFT, Budapest, IV., Sütő-utca 2.

Szorgalom. Délutáni szabadidejét talán úgy értékesíthetné, hogy irodai munkát vállalna. Híressen napilapban. A kézügyességhez is szakképzettség kell, hogy valamilyen formában pénzé válhassa.

LAKÁSÁBAN, ÜZLETÉBEN,
MŰHELYÉBEN DÍJTALANUL
MEGVIZSGÁLJUK,

jó-e,
célszerű-e,
gazdaságos-e

VILÁGÍTÁSI BERENDEZÉSE.

Világítási
tanácsadó-szolgálatunk
b. kívánságára a helyszínen, vagyis

lakásában,
üzletében,
műhelyében

felvilágosítást, tanácsot ad világításának korszerűsítésére, javítására. Helyszíni tanácsadás igénylését akár telefonon, akár levélben, vagy személyesen bemutatónkban kérjük bejelenteni.

Bemutatóink:

II., Margit-körút 15. Telefon: 156-100
IV., Eskü-út 5. szám. Telefon: 186-810
V., Honvéd-utca 22. Telefon: 292-250
V., Váci-út 74. Telefon: 290-400
VIII., Baross-tér 2. Telefon: 138-588
IX., Herenc-körút 9. Telefon: 146-430

**BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
ELEKTROMOS MŰVEI**

Jól világított lakás kellemes otthon!
Jól világított üzlet, kirakat vásárlót
szerez!

Jó világítás
fokozza a munkateljesítményt!

APRÓHIRDETÉSEK

Ezen rovatban közlendő hirdetés szavanként 15 fillér. Vastagabb betűkkel szedett első szó díja 30 fillér. Tíz szón aluli szöveg hirdetései díja 1 pengő 50 fillér. Jelíges hirdetésekre érkező levelek továbbításra hirdetési díjjal egyidejűleg külön 1 pengő utalandó át. Állást kereső hirdetések szavanként 10 fillér. A hirdetés díja előre bekielendő.

Bundák, rókák, alakítások Kókay Endre sücs-mesternél, V., Vilmos császár-út 10. Tel. 386-784.

Budapestre érkező úri személyeknek szép, kényelmes lakásban 2 pengőért megszállás. Főjegyzőné, Orczy-út 40. I. 10.

Zongorát vagy pianót készpénzítésért sürgősséi vennék. Tel.: 139-503. Zongoraterem.

Budapestre érkezőknek „Úri otthon!” nyujtok 2 pengőért, Hajdúne. ny. MAV főintéző neje, Erzsébet-körút 2. III. 19. Emke-ház. Lift. T. 132-900

Legmodernebb szabás, varrás, felhárnyosbábúzat, mestervizsga. Elit-szalón, Erzsébet-körút 46.

Zongorák, pianók előlegnélküli húszpengős részletre 350 pengőért, legolcsóbban Fenyőné zongoratermében; Erzsébet-körút huszonhat. **Bérezongorák** csoda olcsón!

Hajszálakat, szemölcsöket, szépséghibákat végleges, nyomtalanul, garanciával eltávolít Kovács Kozmetika. Tanítványképzés. Ingyen tanácsadás. Postai szétküldés. Teréz-körút 1/c.

Rövid fekete gyakorlózongora kettőszáz, külföldi négy száz. Ehrbar gyönyörű hangú ötszáz pengő. Garantiáltan jókarban. Zongorák, pianók feltűnő olcsón, tisztviselőknak előlegnélküli legkezelebb részletre; Rákóczi-út ötven, Zongoraterem, Erzsébet-körút sarak.

ZÁLOGJEGYÉRT, ékszerért, fogaranyért, szőnyegért sok pénzt fizetek. **Baross ékszerház, VIII.,** Baross-utca 83. szám. **TELEFONÁLJON: 134-770**

Hajszálakat, szemölcsöket végleges eltávolítása, modern szépségápolás, tanítványok kiképzése, vitéz Gallai Gábor Nándorné, VI., Andrássy-út 53. II. 8. Kozmetikai intézet.

József-körút 65. Grimm József aranyéremmel kiuntelt zongorakészítő, Zongorák, pianók legolcsóbban, részletre, garanciával.

Divatszalon legszebb kivitelben készít angol és francia ruhákat, kosztümöket, estélyi és menyasszonyi ruhákat, méltányos áron. Legmodernebb szabást és varrást tanult; Kovács Mihályné, Teréz-körút 15. (Andrássy-út sarak) IV. 35.

Pestre érkező családok számára úri otthon nyujtok. Dolákné, IV., Ferenciek-tere 7. II. 5.

Csillárüdüllő egész évben nyitva. Gyönyörű hegyvidék, kényelmes kastélyszobák, zárt folyosók, prima konyha, olcsó panzió. Prospektus. Csillárüdüllő, Mátraszőlös.

Anyát keresek két kis fiannak, magamnak pedig feleséget. 35 éves vagyok, nyugdíjra jogosult kifizetési állomány van. Egyszerű életre, csendes, meleg otthonra, megértésre és megbecsülésre vágyó, gyermekszerező r. kath. nők irjanak „Édesanya” jellegre a kiadóhivatallba.

MIMÓZA világhírű grafológusok analízis kézből, írásból és fényképről. Személyes részvétel nem szükséges. Megleponen tárja fel az élet minden titkát. Megállapításai a tiszta valóságnak megfelelnek. Pontos születési és személyi adatokat kér, sajátkezü írással, levélben. Válaszbélyeg csatolandó. Cím: Pécs, Szent Vince-út 50.

Keresek főszerkesztőt, szerény, jólétkű, egyedülálló nő 2 személyes. Ács Berta, Budapest, I., Magasúti dűlő 4. (Parkasrét.)

Keresztény tisztviselő Budapestben, lehetőleg V. kerületben, szabad idejében középiskolás tanulóknak mellé ajánlkozik lakás, reggeli és vacsoráért. Francia nyelven beszél. Cím: Dely Karola, Gyömrő, Pest megye.

A MUL Kézimunkaboltja

gyermekjáték-osztállyal kibővítette kézimunkakartárát, ahol az alább felsorolt játékok posta útján is beszerezhetők:

JATEKOK KISLANYOK RESZERE:

Főzőedények kartonon . . . . . P 1.—
Főzőedények alumíniumból, 13 darab, dobozban 6,50
Kis daráló . . . . . 2.—
Tűzháló edényekkel . . . P 1,20, 5,50 6,50
Mezőország (kockajáték) . . . . . P 2,20
Miniatűr babakocsi . . . . . 2.—
Uzsonnatáca . . . . . —95
Szépen öltözötlet babák, alvók és beszélők P 4,50, 6,50, 12.—, 14.—
18.—, 27.—, 40.—
Zongora 12 billentyűvel . . . . . 9.—

JATEKOK KISFIUK RESZERE:

Huszárkard bojtjal . . . . . P 2,20
Puska 2,20
Felhúzható autó 2,50
Felhúzható motorkerékpár 1,10
Felhúzható motorkerékpár szikrázó két alakkal 3,20
Tűzoltókocsi 1,70
Tank önműködő lövedező 4,20
Egy dobozban 6 darab ólomkatoná 1,10
Nagy trombita 1,90
Repülőgép . . . . . P 2,10, 2,50
Vonat: 1 mozdony, 1 szemeskocsi, 1 személykocsi sinekkel együtt 4,80
Mackó finom kivitelben P 6,50-től 12-ig
Bőrállatok: elefánt P 3,20, kacsa ernyővel . . . . . P 3,50
Ezeket kívül mindenféle játékok a legolcsóbb árban, nagy választékban kaphatók.

A kézimunkaosztály dús kész kézimunka és kézimunkayagon raktárral rendelkezik, melyre külön is felhívjuk kedves olvasónk figyelmét:

Elsőrendű minőségű, finom mintájú függönyanyagok, csipkeszövetek 360 cm szélességben, métere P 10,50, 12.—, 15.—
Ekrű színű, mintázott tüllanyag, 300 cm széles, métere . . . . . P 15.— és 16,50
Marquissete, gyönyörű színekben és mintákkal 150 cm széles, métere P 7,50
Klöpicsipke függönyanyag, 300 cm széles, métere . . . . . P 18.—, 19,80, 22.—
Tálcakendők géppel hímelve 60 fillértől 2.— pengőig.

Receterítőcské, ovál alakban P 1,20 és 2,20

Vitrinkendők horgolással és azzsúr-díszítéssel . . . . . P 1,30, 2,50, 4,50 és 5,50
Díványpárna filc rátéttel, lapunk december 10. számában látható, matyófejes vagy virágos mintával, tollal töltve P 21.—, töltés nélkül P 16,50

Mindenféle kézimunkák és anyagok a legolcsóbb árakon.

A MUL KÉZIMUNKABOLTJA

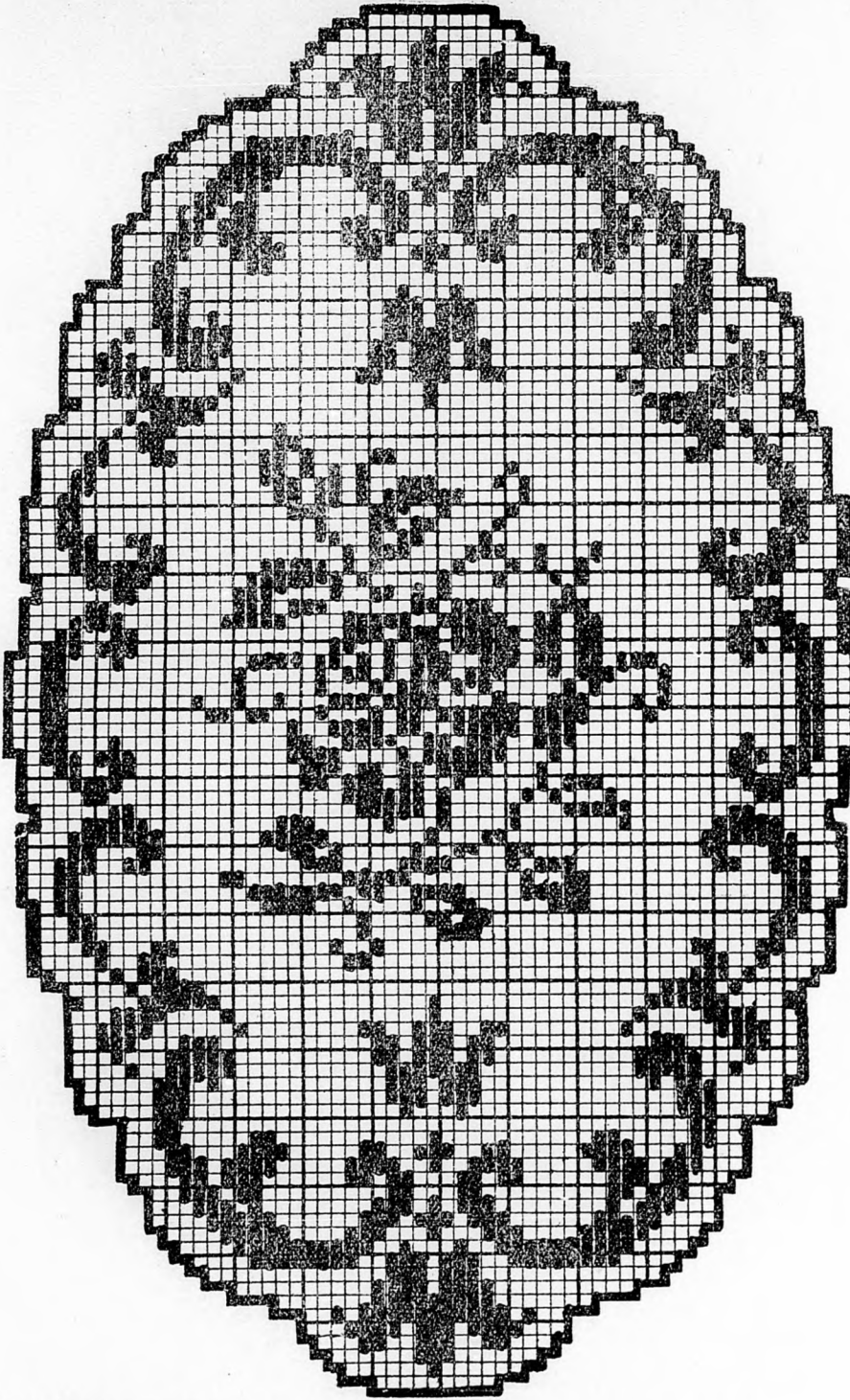
Budapest, VI., Teréz-körút 6.
Telefon: 12-13-19.

Felolós szerkesztő és kiadó: Papp Jenő.

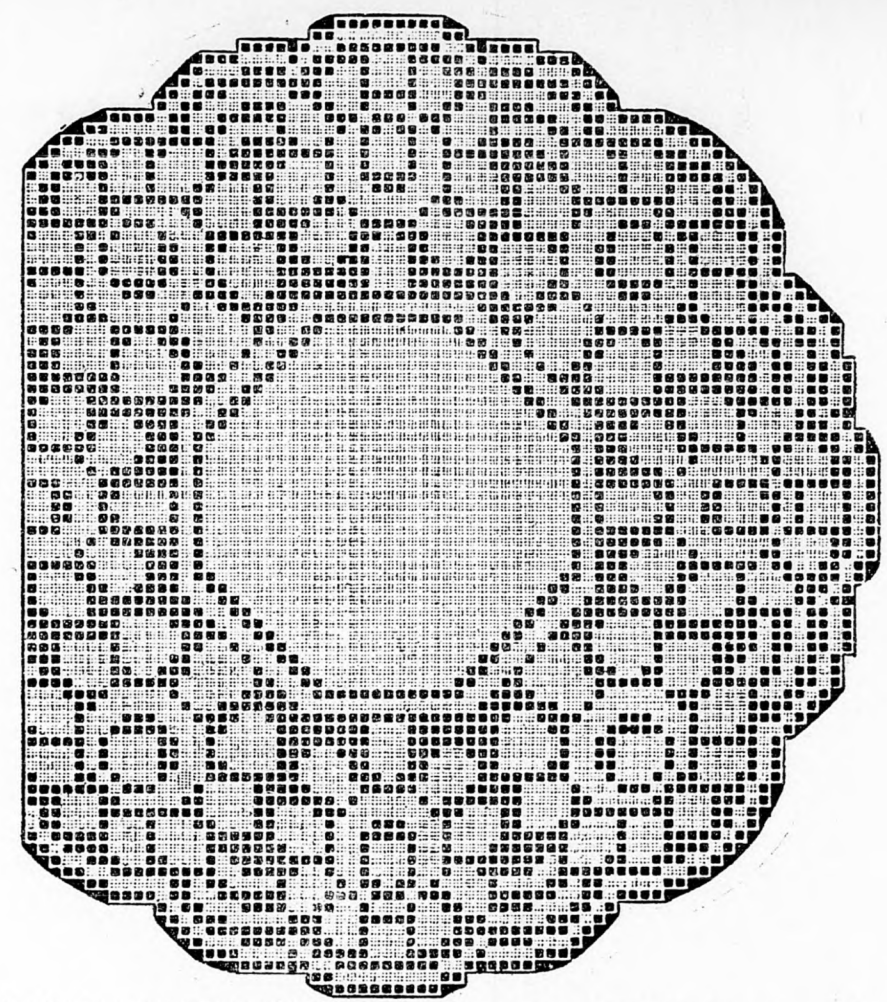
Kéziratokat, kliséket, fényképeket nem adunk vissza és nem örökít meg. A lap cikkeinek és képeinek átvétele és közzétele tilos. A Magyar Nők Lapját nyomta a Hungária Hirlapnyomda R.-T. Budapest, V., Vilmos császár-út 34. szám. 2265.39.
Felolós: vitéz Bánó Lehel igazgató.

A Magyar Nők Lapja 1940. évi január havi kézimunkamelléklete

7. DIVATOS HORGOLT GALLÉR HORGOLÁSI MINTÁVAL. Gyapjúfonál tesszserinti színben beszerezhető a MUL Kézimunkaboltjában (VI., Teréz-körút 6). Rendelésnél leírási utasítást küld.

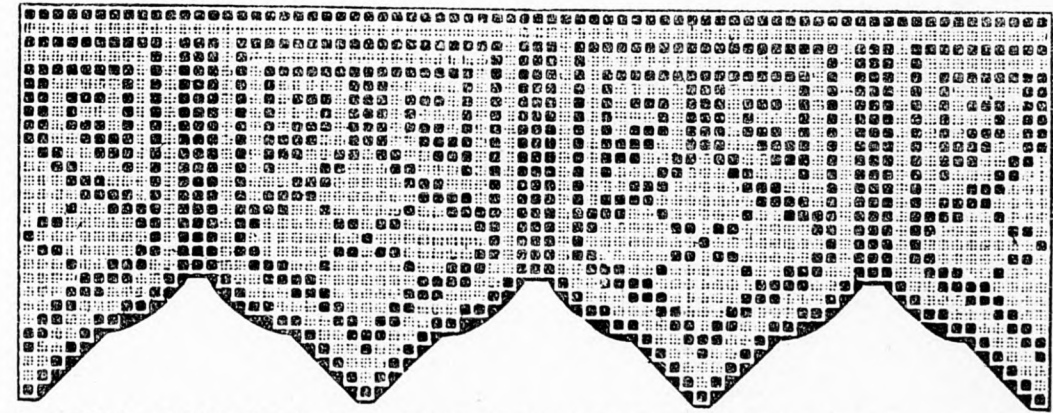

8. FINOM MINTAJU KEREK TERITŐ. Készíthető horgolással vagy recével. A terítő átmérője 84 szem. 10 mm-es kockával készítve 84 cm széles terítőt kapunk. Horgolásához 100-as horgolócérnát használunk. A szükséges anyag beszerezhető a MUL Kézimunkaboltjában (Teréz-körút 6.)

Kézimunka ügyben tanácssal szolgál, mintákat és árajánlatokat küld a

Mul. Kézimunkabolt

Budapest, VI., Teréz-körút 6

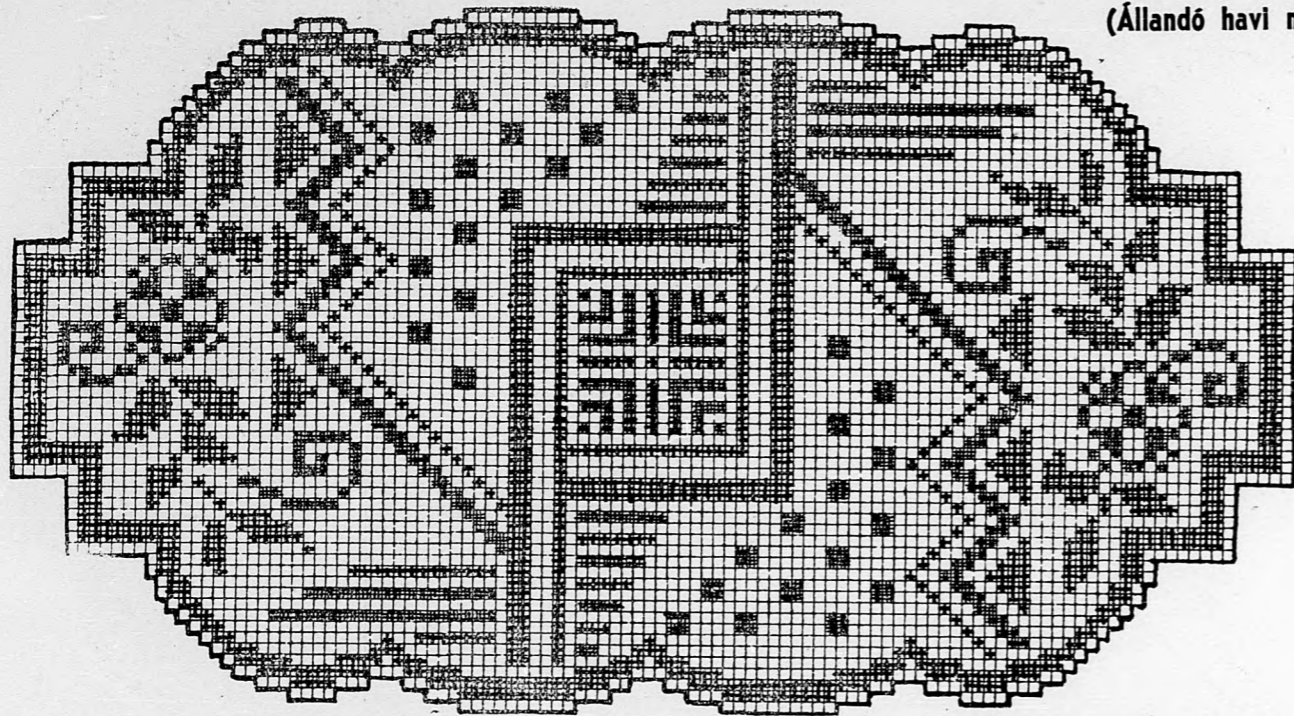
9. CSIPKE HORGOLÁSSAL VAGY RECEVEL KÉSZITVE. Terítőt díszíthetünk vele. Horgoláshoz 80-as horgolócérnát használunk.

6. OVALIS ÜVEGTALCÁRA CSIPKETERITŐCSKE. Finom, vékony, 200-as cénaanyagból készítve nagyon szép terítőcskét készíthetünk, ami vitrinbe is használható. A hozzá szükséges anyag a MUL Kézimunkaboltjában (VI., Teréz-körút 6.) beszerezhető.

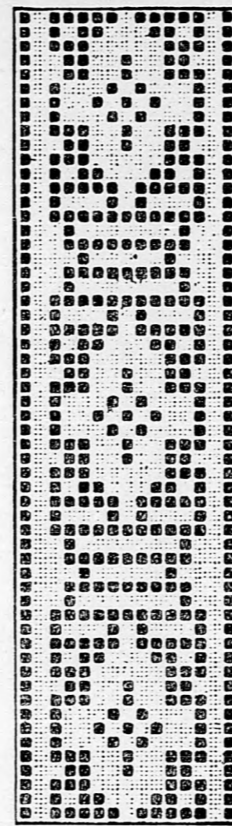

A Magyar Nők Lapja 1940. évi január havi kézimunkamelléklete

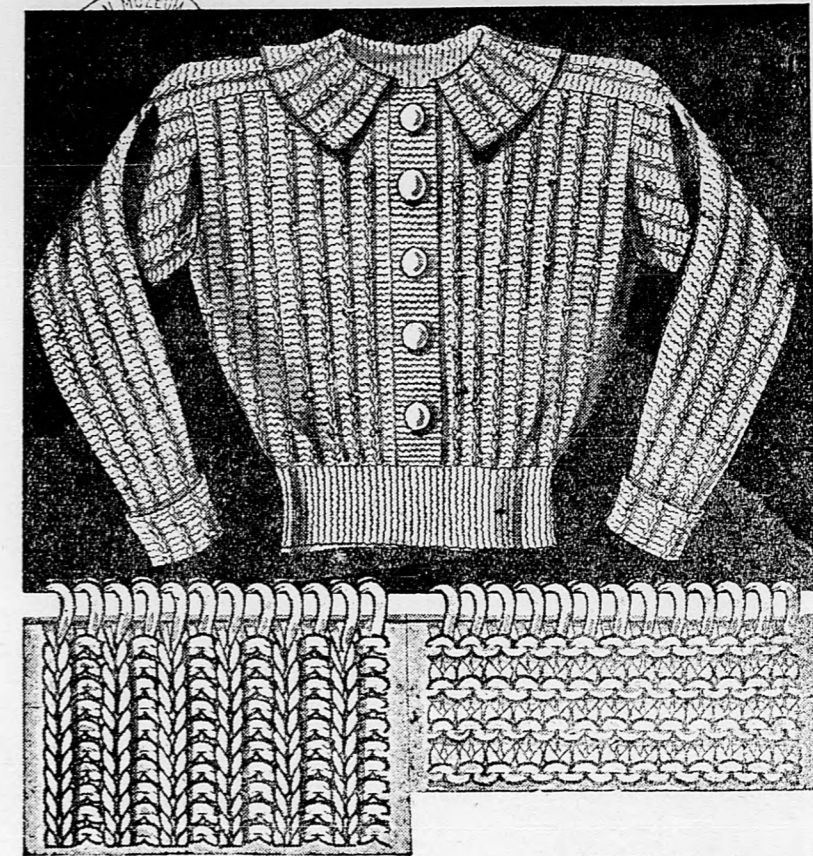
(Állandó havi melléklet)

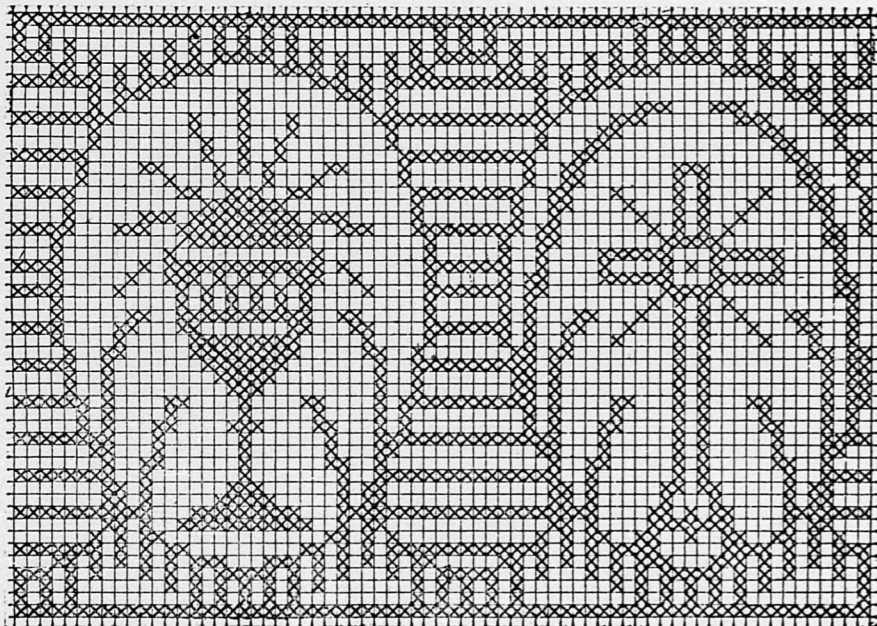
1. OVALIS KÉZIMUNKATERITŐ. Készíthető recével vagy horgolással. Mérete 55×32 szem. 5 mm-es kockával készítve 27×16 cm vitrin-terítőcskét kapunk. Készítéséhez 100-as horgolócérnát használunk. A hozzávaló anyag beszerezhető a MUL Kézimunkaboltjában (Budapest, VI. ker., Teréz-körút 6. szám.)

2. HORGOLT VAGY RECECSIPKEBETÉT. Szélessége 15 szem. Készítéséhez 80-as horgolócérnát használunk.

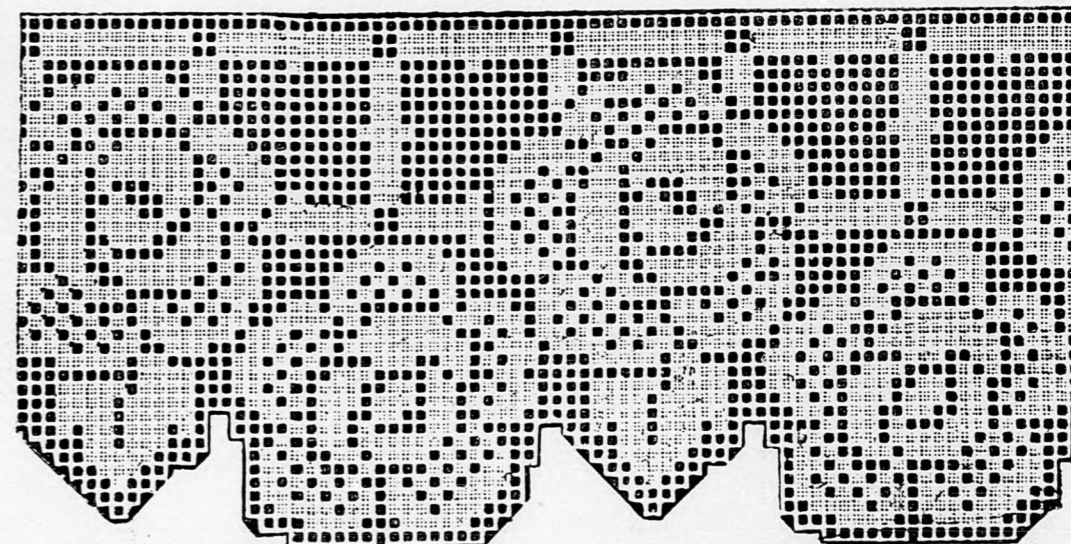

3. KOTOTT BLÜZ KOTÉSI MINTÁVAL. Leírást küld kívánságra anyagrendelésnél a MUL kiadóhivatala. Minden színű és minőségű anyag kapható a MUL Kézimunkaboltjában (Teréz-körút 6.)

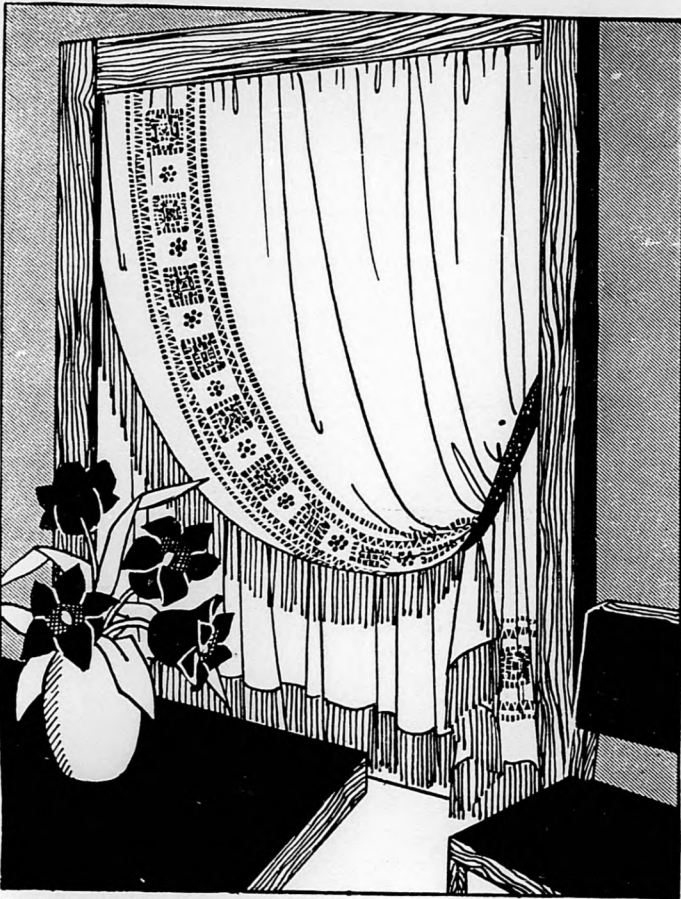
4. CSIPKEBETÉT OLTARTERITŐ DISZÍTÉSÉRE. Készíthető horgolással vagy recével. Horgoláshoz szükséges horgolócérna beszerezhető a MUL Kézimunkaboltjában (VI., Teréz-körút 6.)

A
„MUL“ Kézimunkaboltja
Budapest, VI., Teréz-körút
6 szám alatti üzletében
a lap előfizetői gyermekei
részére új játékarú-
osztályt rendezett be

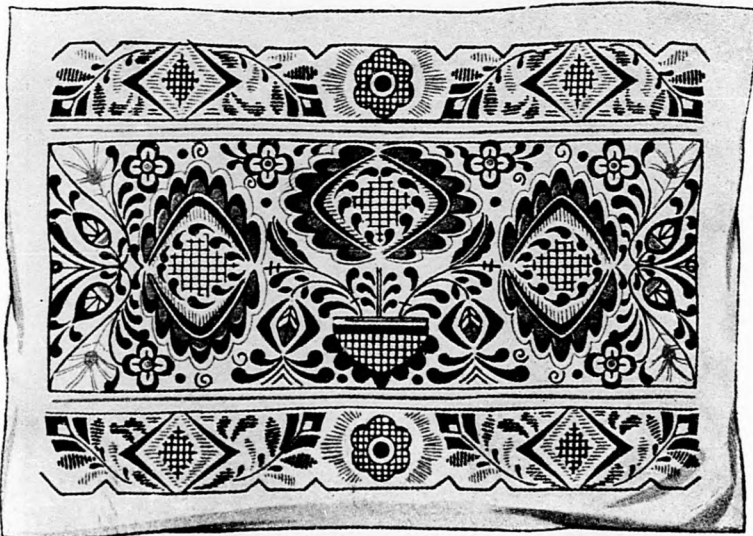
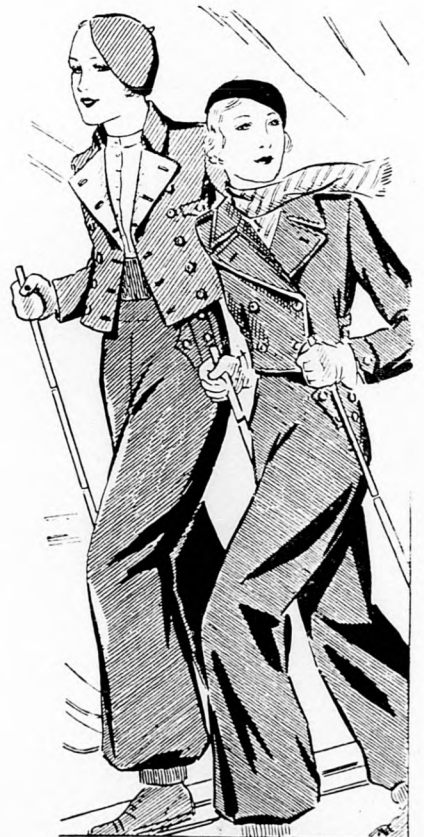
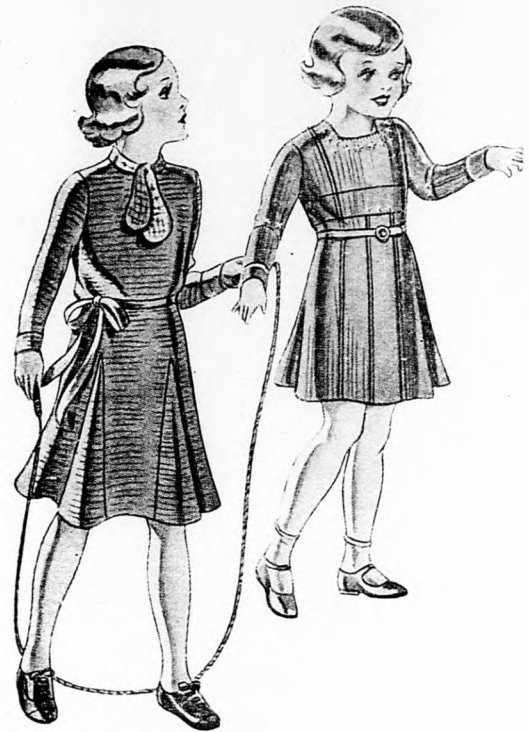
5. HORGOLT VAGY RECECSIPKE-TERITŐK. Finom, vékony anyaghoz 200-as, lenanyaghoz 100-as horgolócérnából készítjük. A csipke szélessége 40 szem. 6 mm-es kockával készítve 24 cm széles csipkét kapunk. Minden minőségű horgolócérna anyag a MUL Kézimunkaboltjában beszerezhető (VI., Teréz-körút 6.)

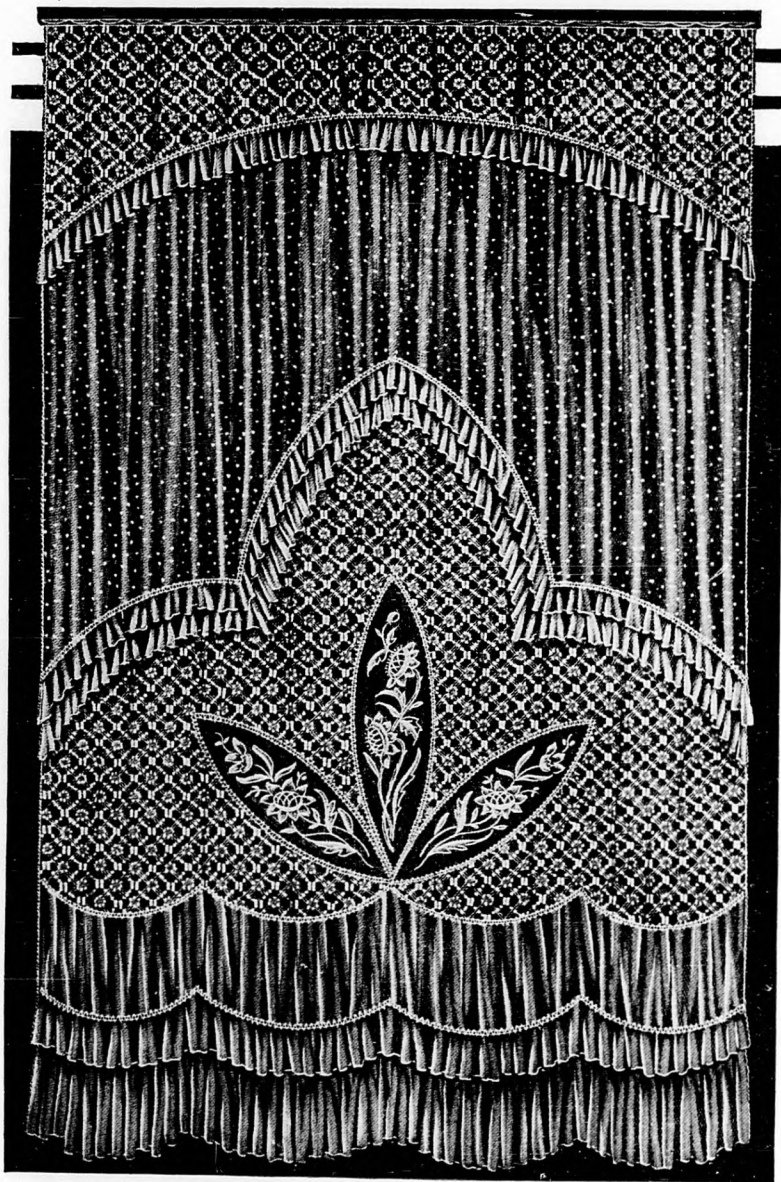
Szárnyasfüggöny. Beszerezhető a MUL Kézimunkaboltjában

A MUL Kézimunkabolt VI., Teréz-körút 6. szám
 újabban gyermekjáték osztályt rendezett be

Magyaros hímzésű diványpárna

MAGYAR NŐK LAPJA

Úriszobafüggöny. Beszerezhető a MUL
Kézimunkaboltban (VI. Teréz-körút 6. szám)